

Møteinnkalling

Utvalg: **Kvæningen kommunestyre**
Møtested: Kommunehuset
Dato: 17.04.2012
Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 77778800. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Burfjord 02.04.2012

Jan Helge Jensen
ordfører

Saksliste

Utv.saksnr	Sakstittel	U.Off	Arkivsaksnr
PS 2012/6	Kommunal planstrategi for Kvæningen 2012-2015		2011/4462
09:00-15:00			
	Tema: Planstrategi		
09:00-09:45	Administrasjonen innleder Hva er planstrategi og hvorfor skal vi lage den?		
10:00-10:45	Hvor skal vi? Politikerne har ordet. Visjoner og verdier for Kvæningen kommune En politisk debatt		
10:55-12:00	Gruppearbeid (SWOT) Analyse på bakgrunn av visjon og verdier av sterke og svake sider, muligheter og trusler.		
12:00-12:30	Lunsj Gruppearbeid Våre prioriterte planoppgaver - Hvilke planer prioriterer vi i inneværende valgperiode? - Ønsket samfunnsutvikling : Hvilken arealbruk skal vi ha? - Miljøutfordringer? - Sektorenes virksomhet?		
12:30-13:00	Gjennomgang av gruppenes arbeid		
13:00-14:00	Prioritering av planoppgaver i plenum		
14:00- 14:30	Redigering av saksfremlegg		
14:30-15:00	Debatt og votering.		

Saksfremlegg

Utvalgssak	Utvalgsnavn	Møtedato
2012/6	Kvæningen kommunestyre	17.04.2012

Kommunal planstrategi for Kvæningen 2012-2015

Henvisning til lovverk:
Plan- og bygningsloven § 10-1

Vedlegg
1 Innspill kommunal planstrategi

Rådmannens innstilling

Kvæningen kommunestyre vedtar å legge forslag til planstrategi på offentlig høring ihht. PBL § 10-1 i 30 dager.

Saksopplysninger

Kommunal planstrategi er nytt i plan- og bygningsloven (PBL). Det er et verktøy med formål om å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp med eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Kommunal planstrategi erstatter det obligatoriske kravet til rullering av kommuneplanen som lå i tidligere PBL.

I denne saken utredes kunnskapsgrunnlaget og forslag til planstrategi for Kvæningen 2012-2015.

Kvæningen kommunes visjon og verdier:

I det videre arbeidet med planstrategi skal kommunens visjon og verdier vektlegges:

Kvæningen kommunes visjon er:

Verdiene for kommunen er:

Til tross for stram økonomi med lite handlingrom framstår Kvæningen kommune

som en god organisasjon med mange løsningsorienterte og dyktige medarbeidere, og stor vilje til positiv tenkning. I Kvæningen kommune er menneske den viktigste kilden til produksjon av tjenester for våre brukere. I en tid med stadige utfordringer er det viktig å ta vare på de mange dyktige og løsningsorienterte medarbeiderne.

Godt arbeidsmiljø og flinke medarbeider gir godt grunnlag for videre utvikling av kommunen som tjenesteyter.

Befolkningsutvikling

Befolkningsutviklingen er en viktig indikator på samfunnsutviklingen i kommunen. I følge tall fra statistisk sentralbyrå (SSB) var folketallet i Kvæningen 1294 pr. 1.1.2011. (SSB beregner at vi får en beregnet befolkningsmengd pr. 1.1.2012 på 1288)

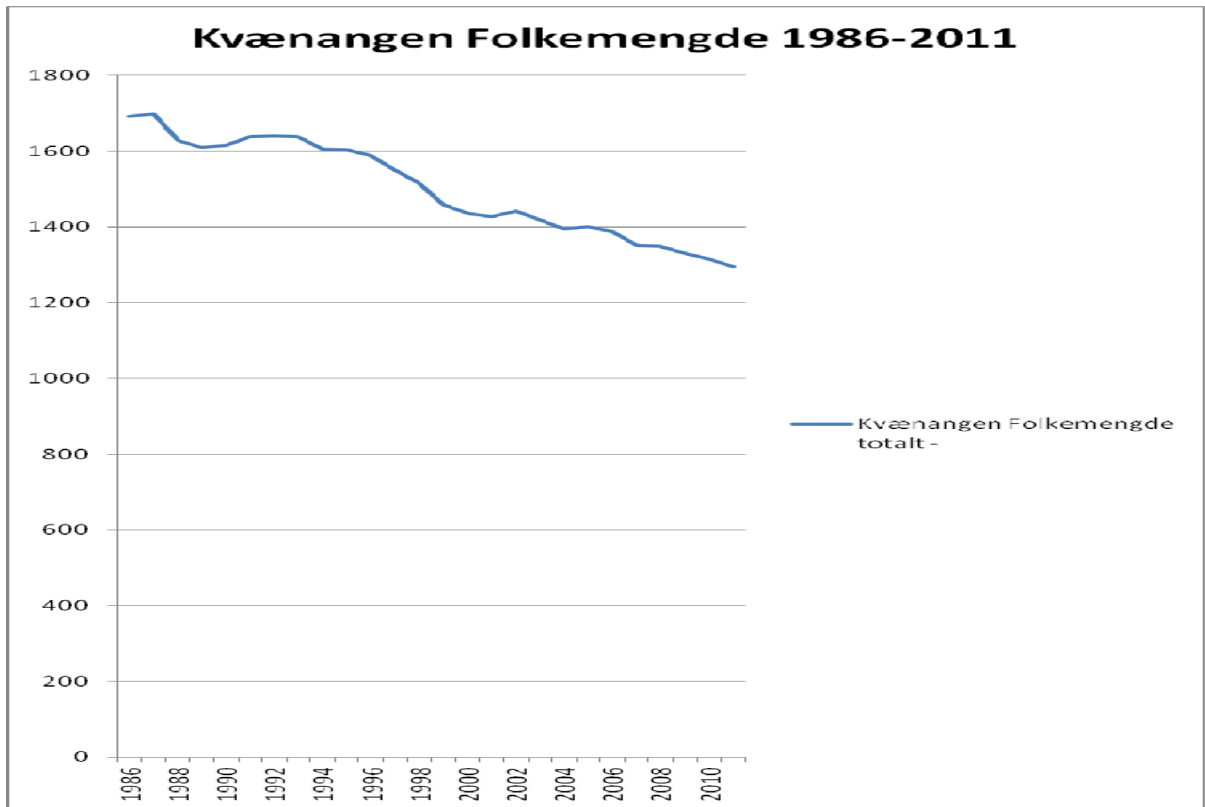
Dette er en nedgang på 356 sammenlignet med folketallet 1.1.1992 og en nedgang på 148 sammenlignet med folketallet 1.1.2002.

I de siste 10 åran er folketallet redusert med ca 10%

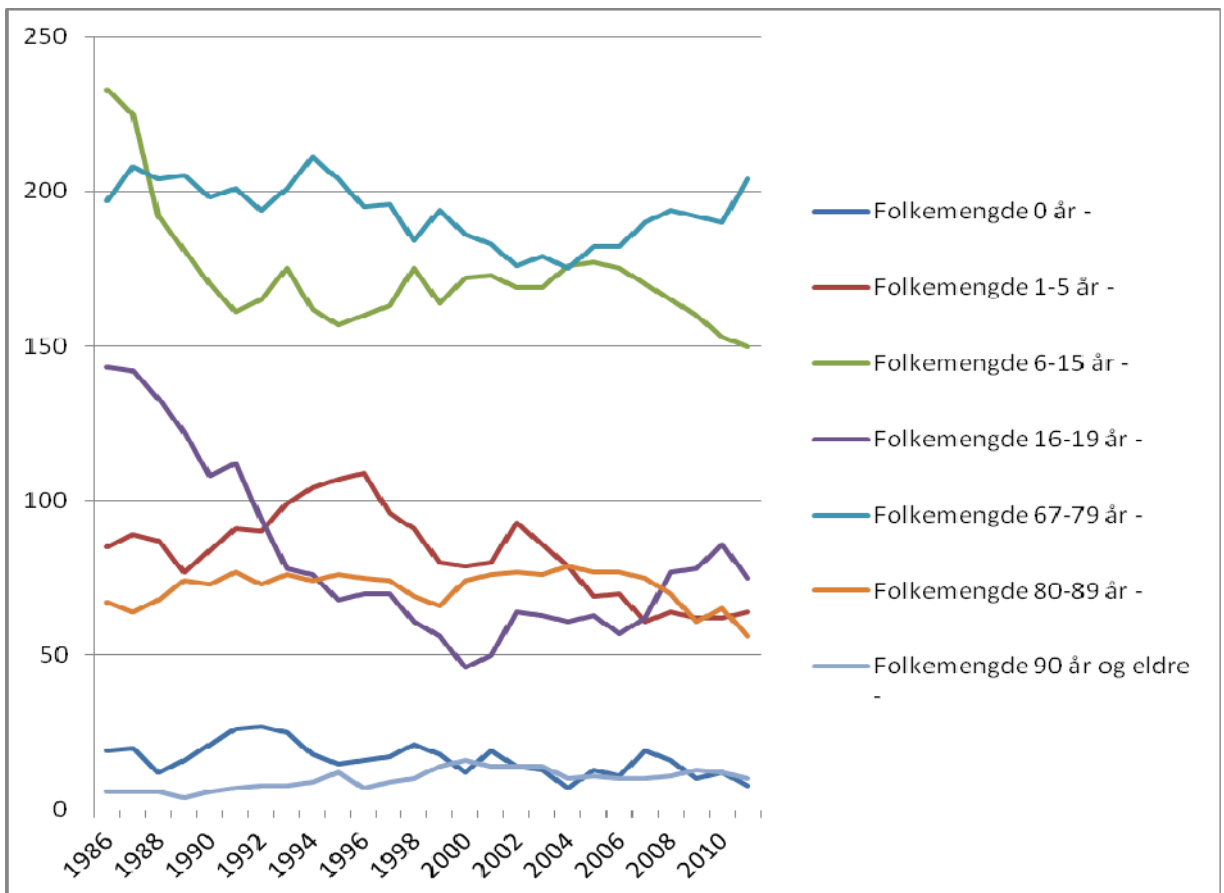
I Troms-kommunene – ”Indikatorer for omstillingsutfordringer 2011” utarbeidet av Norut Alta sier de ang. Befolkningsstruktur og – utvikling sitat:

- *Folketallreduksjonen i Kvæningen var i gjennomsnitt på 1 prosent pr. år i siste tiårsperiode, men har økt til 1,4 prosent i siste femårsperiode.*
- *Kvæningen har stor omsorgsmengde, dvs. liten befolkning i yrkesaktiv alder sett i forhold til antallet barn og unge og eldre. Omsorgsmengden har økt sterkest i fylket de siste fem årene. Omsorgsmengden inneholder litt større andel barn og unge enn eldre.*
- *Mobiliteten blant unge voksne er svært lav, men utflyttingen er høyere enn innflyttingen.*
- *Kommunen har et lite kvinneunderskudd, man kjønnsbalansen er sammenlignet med andre småkommuner relativt god og stabil*
- *Fødsel underskuddet i Kvæningen er stort, men har blitt litt redusert fra forrige femårsperiode.*

Holar University College har gjort en undersøkelse på hvorfor folk flytter tilbake til utkantstrøk i Norge, Island og på Færøyene. Undersøkelsen handler om hvilke faktorer som avgjør når og hvorfor folk vil flytte tilbake. I denne undersøkelsen representerer Kvæningen utkantstrøk i Norge. Resultatene viser at den viktigste faktoren for å flytte fra Kvæningen kommune er utdanning. Ungdom flytter fra kommunen i 16-20 års alderen og blir i gjennomsnittet borte i 23 år. Det betyr at de fleste har passert 40 år når de flytter tilbake. Det viser seg at de viktigste faktorene for tilbakeflytting er arbeid og livsstil.

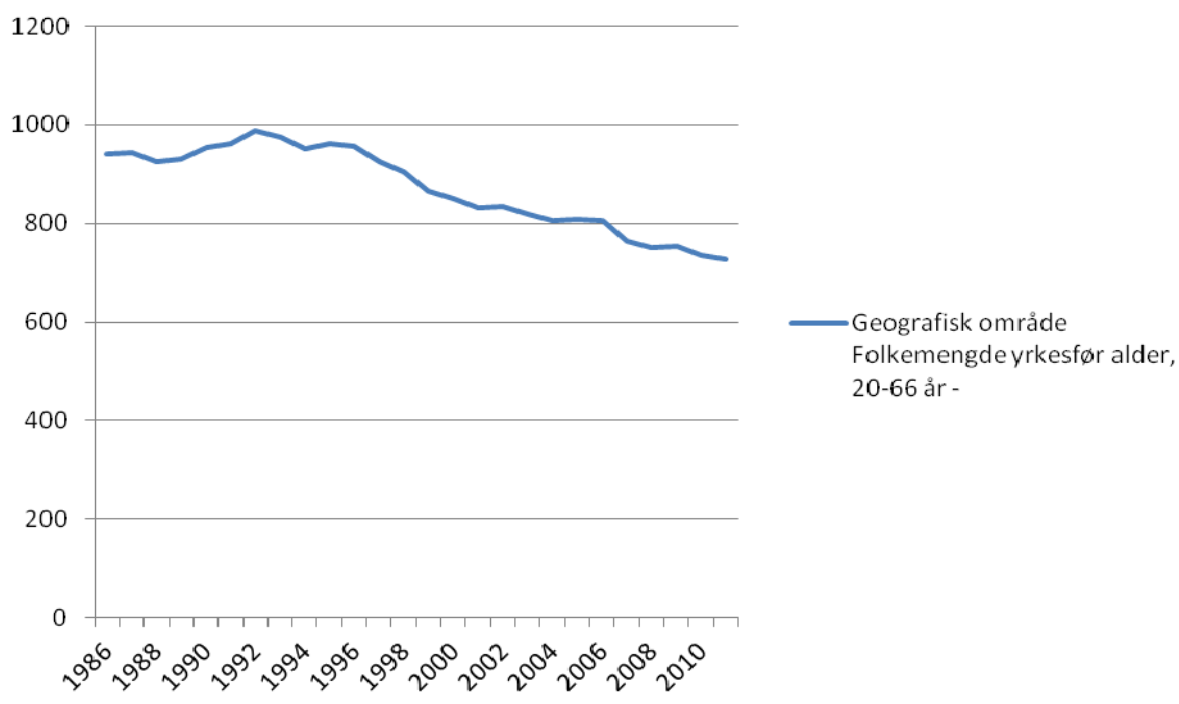

Folkemengde etter aldersgrupper.

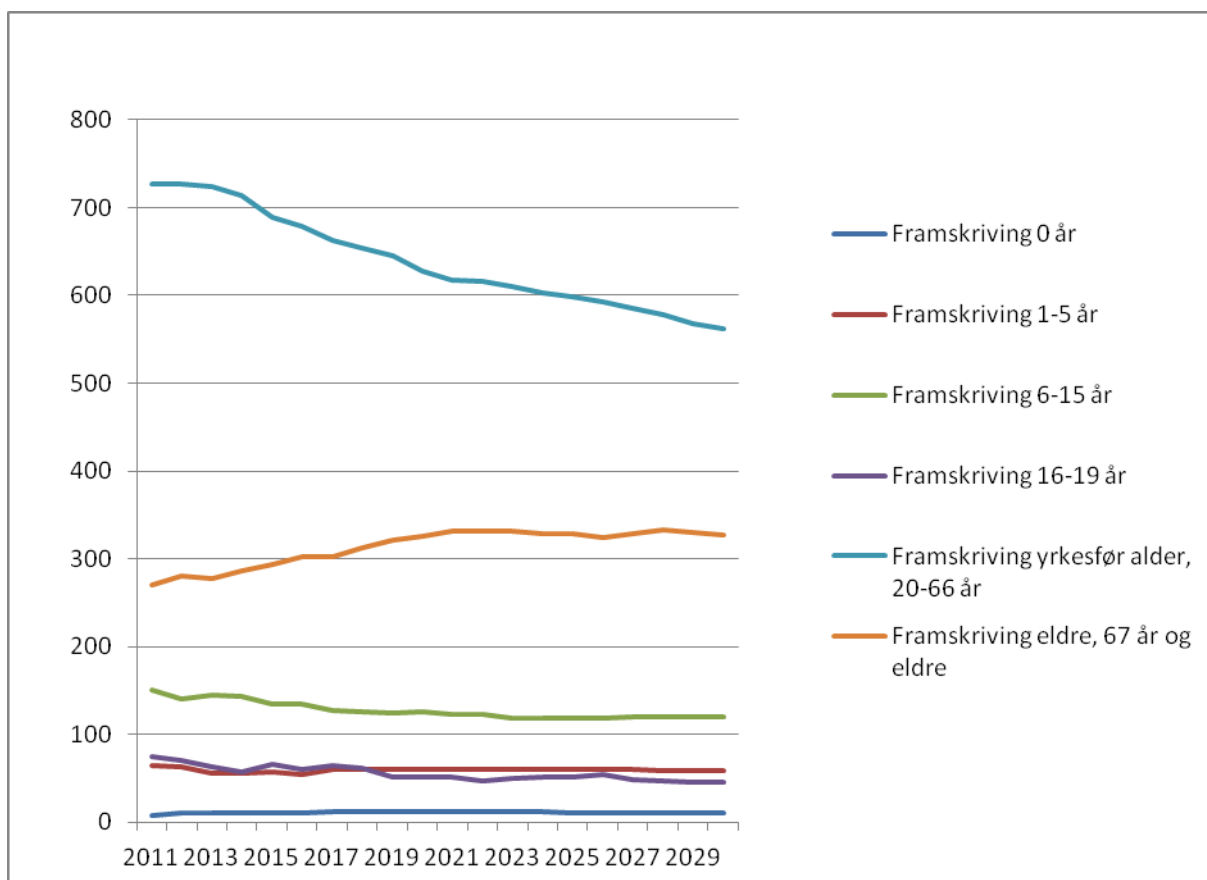

(tabellene er hentet fra <http://livskraftig.bedrekommune.no/reports/bkliv.jsp>)

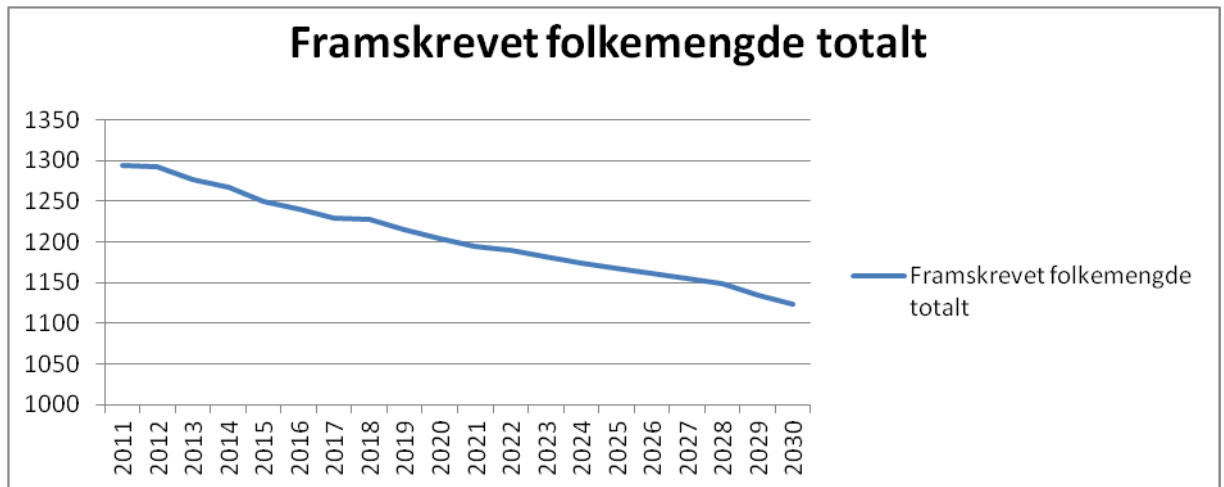
Geografisk område Folkemengde yrkesfør alder, 20-66 år -

Forventet befolkningsutvikling i Kvæningen kommune

(tabellene er hentet fra <http://livskraftig.bedrekommune.no/reports/bkliv.jsp>)

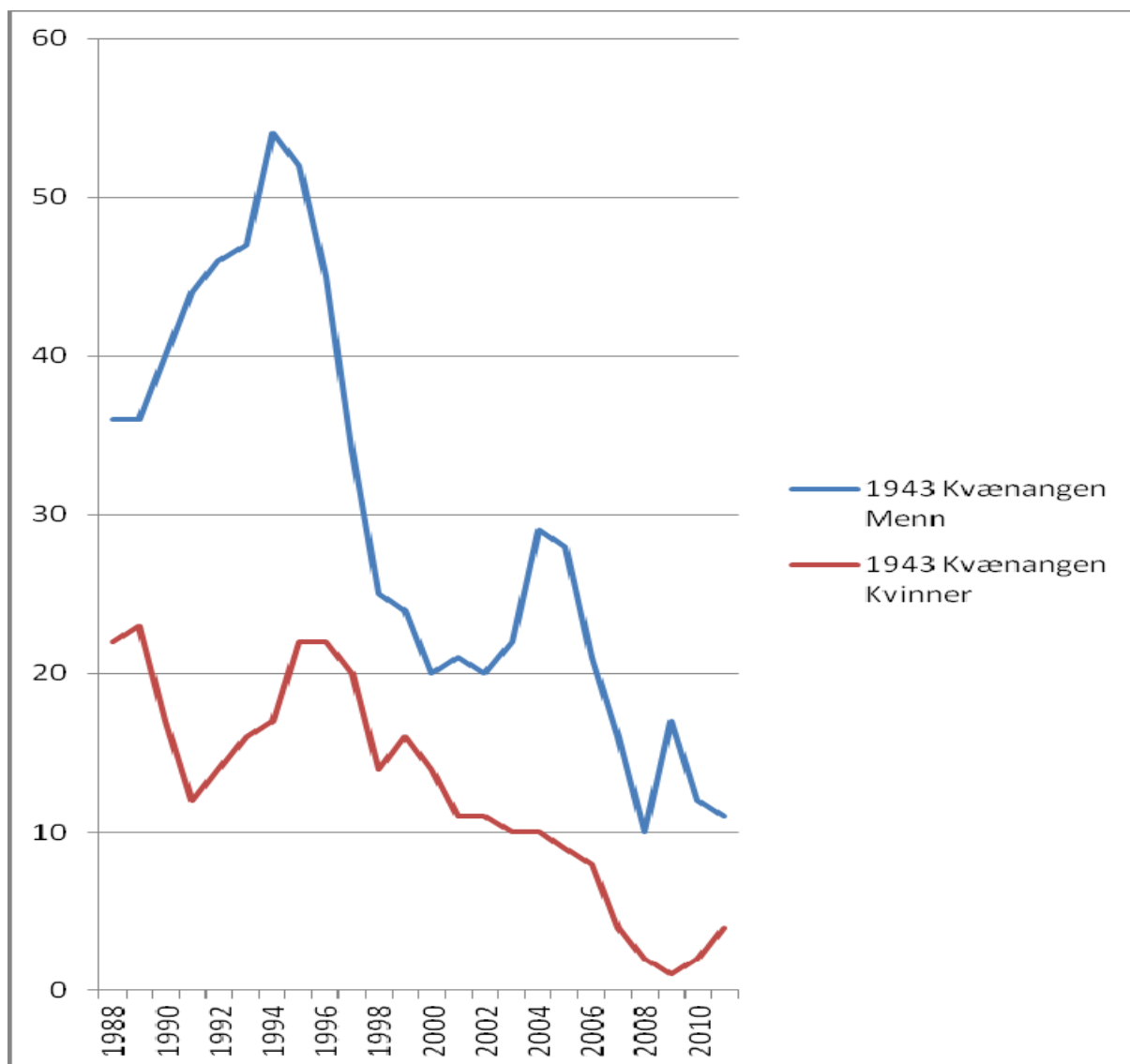
Oppsummert kan det sies at folkemengden i Kvæangan er noe som vi må ta på alvor. Hvis disse statistikker slår til vil vi i år 2030 være kun rundt 1100 mennesker i kommunen.

Næring og sysselsetting

Arbeidsledighet

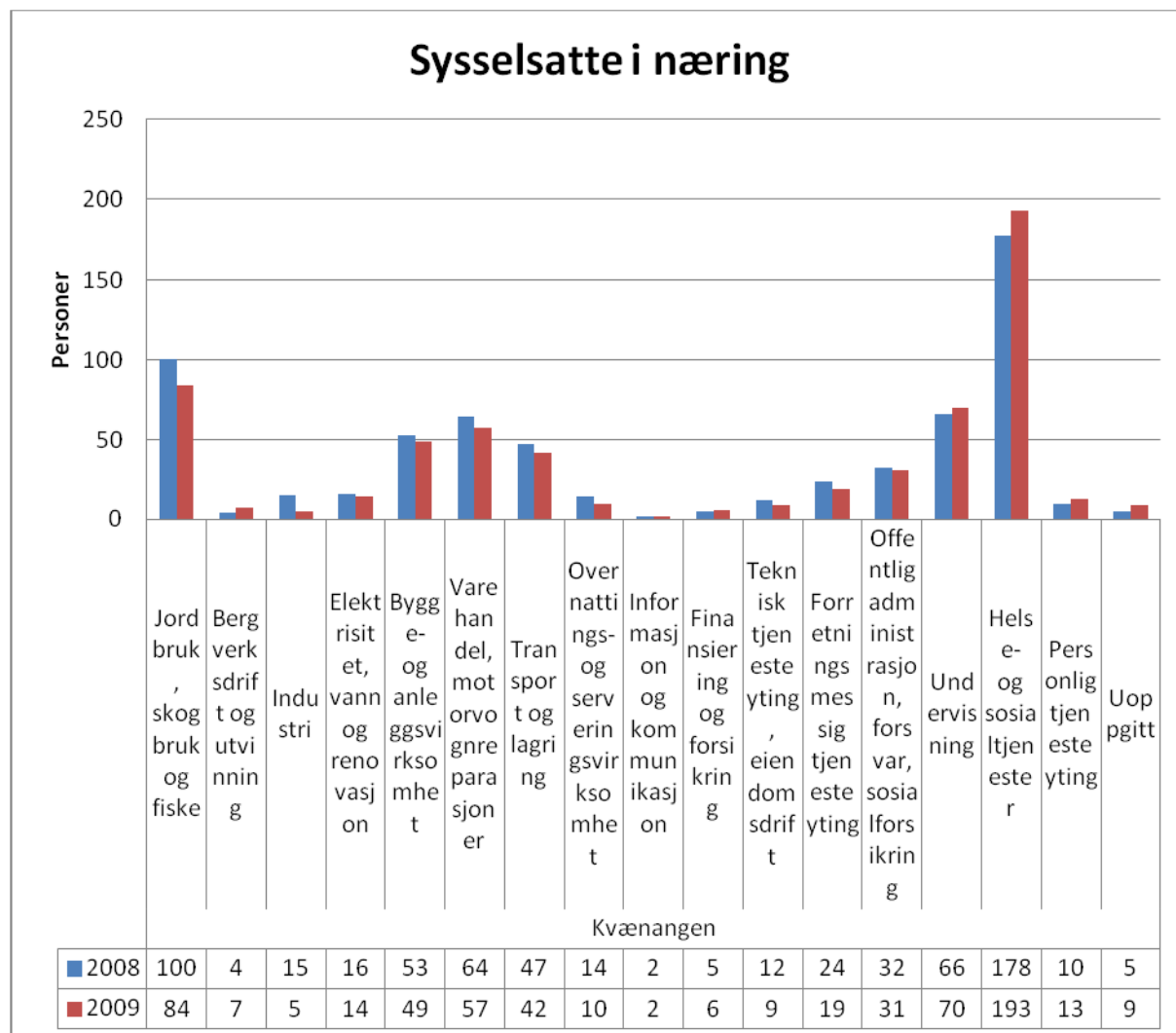
Registrerte arbeidsledige, Årsgjennomsnitt

Som tabellen viser så er arbeidsledigheten i Kvæningen kommune ikke stor, i 2011 var det gjennomsnittlig 4 kvinner og 11 menn ledige, og når man trenger arbeidskraft så er det vanskelig å finne noen.

(tabellene er hentet fra <http://livskraftig.bedrekommune.no/reports/bkliv.jsp>)

Sysselsetting

(tabellene er hentet fra <http://livskraftig.bedrekommune.no/reports/bkliv.jsp>)

I Indikatorer for omstillingsutfordringer 2011 utarbeidet av Norut Alta sier de om sysselsettings- og næringsstruktur sitat:

- *Med forholdsvis mange sysselsatte i offentlig sektor, er Kvæangen relativt næringsensidig. Næringstettheten er lav.*
- *Kommunen har lav sysselsettingsandel innen kunnskapintensiv forretningsmessig tjenesteyting(KIFT), og denne har ikke endret seg.*
- *Antallet selvstendige næringsdrivende kvinner og menn har gått klart tilbake, men kommunen har fortsatt relativt høy kvinneandel blant selvstendige næringsdrivende utenom primærnæringene, høyere enn fylkesgjennomsnittet.*
- *Ingen foretak med ansatte etablert to siste år, og nyetableringsraten for foretak uten ansatte er blant de laveste i fylket. Imidlertid har kommunen høy andel sysselsatte i nye foretak, og overlevelseshraten blant nye foretak er høy.*
- *Kvæangen har lavest andel bredbåndsabonnement blant bedrifter i fylke, og har heller ikke hatt vekst i denne andelen siden 2007.*
- *Kommunen har hatt relativt stabil sysselsetting siste tiår.*

Strategier for Næringsutvikling i kommunen

Ut i fra prosessen i verddevuolta prosjektet, foreslås det følgende målsetning for næringsutvikling i Kvænangen kommune.

Kvænangen kommune skal utvikle robuste og attraktive lokalsamfunn, der det er samspill mellom bygder, næring, kunnskap og mennesker. Kvænangen kommune skal tilrettelegge for et allsidig, lønnsomt, konkurranse- og levedyktig næringsliv som skaper lokale arbeidsplasser. Kvænangen kommune skal stimulere til vekst, kompetanseutvikling og nyskaping.

- a) Verdiskapning av ressurser som finnes i regionen, med de kulturelle og naturgitte fortrinn vi har i området.
- b) Etablere samarbeidsarenaer og strukturer, som et utgangspunkt for lokalt utviklingsarbeid og innovasjon.
- c) Tett og positivt samarbeid lokalt mellom kommune, næringsaktør og lokalbefolkning.
- d) Kulturstyrking og prioritering av kultur, reiseliv og opplevelsesnæringer.
- e) Etablere en næringsstilling.

Kompetanse:

I Kvænangen så har vi (tall fra 2010) 1075 personer som er over 16 år, av dem er det 457 personer (43,5 %) som har grunnskole som høyeste utdanning, 435 personer(41,4 %) med videregående skole og til slutt er de 159 personer (15,1 %) i Kvænangen som har universitets- og høskolenivå.

Samfunnssikkerhet og beredskap.

Kommunen har ansvar for ivaretagelsen av befolkningens sikkerhet og trygghet. Lov om kommunal beredskapsplikt med krav til gjennomføring av overgripende risiko- og sårbarhetsanalyser og utarbeidelse av beredskapsplaner trer i kraft fra 2010. Ny plan- og bygningslov har bestemmelser for å forebygge risiko for tap av liv, skade på helse, miljø og viktig infrastruktur mv.

Sentrale utfordringer

Kommunen må stå rustet til å møte kriser av forskjellig størrelse og konsekvens; fra skipshavarier til økende tungvogn transport etter E6, oljeforurensing til pandemier og kriminelle handlinger. Kompetanse og planverk må tilpasses nye krav. Overordnede risiko- og sårbarhetsanalyser (ROS - analyser) må gjennomføres, og samfunnssikkerhet må få en bred plass i areal- og virksomhetsplaner

Miljø, Klima og forurensning

Myndighetene regner med at været i framtiden vil bli våtere, varmere og villere. Havnivået i Troms forventes å stige ca 20 cm fram til 2050 og ca 70 cm fram til 2100.

Det stilles strengere krav til bevaring av naturmiljø og kulturmiljø.

Som følge av nasjonale mål om reduksjon i veksten av CO₂-utslipp forventes en mer energiokonomisk drift i alle deler av samfunnet.

Sentrale utfordringer

Scenarioene vil kreve at planlegging av kommunal infrastruktur tar høyde for å takle situasjoner oppstått som følge av ekstremvær og havnivåstigning.

Bevaring av natur- og kulturmiljø vil bli en viktig faktor i arealplanleggingen

Oppgradere oppvarmingssystemene til å være mindre energikrevende.

Klima og energi

Kvæningen kommune har vedtatt klima og energiplan i år 2010. denne planen legger grunnlag for hvordan kommunen skal jobbe med disse problemstillingene.

En type plan som krever aktiv oppfølging og kommunen må derfor ta steget fra vedtatt plan til handling. Dette medfører at kommunen må ha faglig kompetanse og ressurser til å jobbe med ulike problemstillinger både på kort og lang sikt.

Det er planlagt en del tiltak som gir energieffektivisering. Her kan nevnes renovering av gamle bygg, og investering tiltak som sparer både miljø og energi.

Forurensning

Forurensning er et vidt begrep som i hovedsak reguleres av forurensningsloven. Kommunen har etablerte ordninger for renovasjon. Videreutvikling av renovasjonsordningene med kildesortering, gjenbruk, gjenvinning og resirkulering er viktig. Kvæningen kommune har ingen store forurensningskilder som påvirker miljøet i stor grad.

Forsøpling er en del av problemstillingene i stort sett alle kommuner. Problemstillinger som dukker opp når man diskuterer problemet kan være:

- Manglende eller begrensede ressurser i kommunene, spesielt de små
- Utilstrekkelig fagkompetanse på området
- Omfattende, komplisert og uoversiktlig problemstilling
- Vanskelig, og noen ganger umulig, å identifisere forsøpler
- For stor nærhet til forsøpler, spesielt i små kommuner
- Tidskrevende/lange prosesser som krever en dedikert prosessdriver.

For at vi skal få fokus på forurensning så må det tilføres økte ressurser både i forhold til personell og økonomi for løsning av utfordringene.

Universell utforming

Plan- og bygningsloven samt diskrimineringsloven stiller nye krav til samfunnet for å tilrettelegge private og offentlige funksjoner slik at alle kan bruke dem uavhengig av funksjonsevne

Sentrale utfordringer

Sørge for at bygningsmasse tilpasses slik at kommunale tjenester kan brukes av alle.

Ivaretagelse av Universell Utforming i alle planverk.

Kommunens økonomiske utfordringer

De mest kostnadskrevende driftsområdene i Kvæningen kommuner er, som i de fleste kommuner; pleie og omsorg, grunnskoleopplæring og barnehager.

Både Pleie og omsorg, grunnskoleopplæringen og barnehager sin relative andel av driftsbudsjettet har hatt en noenlunde stabil kurve de siste årene.

Store låneopptak de siste årene vil medføre at gjeldsgraden vil øke ytterligere i årene framover.

Driftsresultat

Netto driftsresultat for Kvæningen kommune:

	2009	2010	2011
Netto driftsresultat	-2 301 286,-	1 117 498,-	2 179 940,-
Netto i %	-1,78	0,82	1,54

Lånegjeld

	2009	2010	2011
Totalt	46 915 540,-	74 619 518,-	92 799 730,-
Pr. innbygger	36 061,-	57 488,-	72 049,-

Tiltak for forbedring av økonomien

1. Økte inntekter.

- Øke folketallet.
- Økte rammer.
- Flere å dele utgifter på.
- Innføre eiendomskatt.

2. Redusere utgifter.

- Kutte tjenester.
- Nedlegge skoler.

Virksomhetenes beskrivelse av utfordringer og muligheter fremmover

I det følgende vil enhetslederen beskrive sine utfordringer ut fra sitt ståsted.

Skoler

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

- Etablere gode og trygge opplæringsmiljøer for grunnskoleelever i alle aldersgrupper. Dette innebærer tidsriktige undervisningslokaler, høy kompetanse i personalet og tilstrekkelige ressurser slik at skolen som arbeidsplass blir en "lærende organisasjon"
- Større vekt på tilpasset opplæring slik at behovet for spesialundervisning avtar og elevene blir tilstrekkelig forberedt på videregående opplæring.
- Aktiv innsats mot mobbing på alle trinn og stort fokus på fysisk aktivitet.

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

- Lavt elevtall i kommunen samt bosettingsmønster tilsier at elevene på sikt bør samles i en skole. Ved godt tilrettelagt skoleskiss vil dette kunne skape gode opplæringstilbud for elevene og gode fagmiljøer for pedagogisk personale.
- Ved planlegging av ev. nybygg må det settes fokus på trivsel og muligheter for fysisk aktivitet parallelt med det pedagogiske.
- Videreføre og videreutvikle påbegynte prosjekter som f.eks vurdering for læring, tidlig innsats med fokus på lesing og skriving, bedre læringsmiljø.

KVÆNANGEN BARNE- OG UNGDOMSKOLE

Oversikt over elever ved Kvæningen barne- og ungdomsskole pr. 26. februar 2012, og fremskutt i henhold til klassesdata pr. dato, og statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

Ungdomsskoleelever fra Spildra er ikke med i oversikten. Elever fra Langfjordbotn er med for årene 12/13 og 13/14. I langfjord er det ifølge tidligere statistikker ikke mer enn stort sett 1 elev pr. årstrinn igjen de nærmeste 4 år.

Elever tilhørende tidligere Alteidet skolekrets er med i barneskolestatistikken fra og med året 2009/10, da skolen ble nedlagt fra 1.august 2009.

OVERSIKTEN ER LAGET OVER 1-10 SKOLE.

ÅR -----) KLASSE	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20
1	4	8	6	7	9	6	7	8	7	5	6	8	12	7	9	10	3	6	(5)	(5)
2	6	5	9	7	7	10	5	5	8	7	6	6	8	12	7	9	10	3	6	(5)
3	12	8	5	9	8	6	10	5	5	7	7	6	6	8	12	7	9	10	3	6
4	10	13	6	5	9	8	7	11	5	6	10	7	6	6	8	12	7	9	10	3
5	6	10	12	7	5	10	8	7	11	9	8	8	7	6	6	8	12	7	9	10
6	12	6	11	13	7	5	10	9	7	14	9	8	8	7	6	6	8	12	7	9
7	12	11	7	11	14	8	8	11	9	9	15	11	8	8	7	6	6	8	12	7
SUM ELEVER KL 1-7	62	61	56	59	59	53	58	56	52	57	61	54	55	54	55	58	55	55	52	46
fra kjækan fra Kvæ.B	7.kl. 7.kl.	Til Til	8.kl. 8.kl.										3 11	9 8	8 8	5 7	4 6	8 6	2 8	5 12

8	14	18	18	22	22	24	18	13	18	14	20	22	14	17	16	12	10	14	10	17
9	15	15	18	19	23	22	23	15	13	18	13	25	22	14	17	16	12	10	14	10
10	28	14	14	19	18	23	22	23	15	13	17	17	24	22	14	17	16	12	10	14
SUM ELEVER KI 8-10	57	47	50	60	63	69	63	51	46	45	50	64	60	53	47	45	38	36	34	41
Totalt Elever 02/2012	119	108	106	119	122	122	121	107	98	102	111	118	115	107	102	103	93	91	86	87

• Tall pr. februar 2008 98 95 103 104 111 106 98 95 91 88 81
84

KJÆKAN SKOLE

Oversikt over elever ved Kjækan skole pr. 26 februar 2012, og fremskutt i henhold til klassesdata pr. dato, og statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

ÅR -----)	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
KLASSE	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
1	3	3	5	8	8	4	8	8	6	4	8	2	5	4	5	4 ⁽³⁾	2	3	(3)	(3)
2	6	3	3	5	8	7	5	9	8	5	4	8	2	5	4	5	4	2	3	(3)
3	8	8	3	3	3	8	7	5	8	8	5	4	8	2	5	4	5	4	2	3
4	10	7	7	3	3	3	6	7	5	9	8	5	4	8	2	5	4	5	4	2
5	9	9	9	7	3	2	2	7	8	4	9	8	5	4	8	2	5	4	5	4
6	4	8	9	8	6	4	3	2	8	7	3	9	8	5	4	8	2	5	4	5
7	2	4	8	8	8	6	2	3	2	8	7	3	9	8	5	4	8	2	5	4
SUM ELEVER KL 1-7 02/2012	42	42	44	42	39	34	33	41	45	45	44	39	41	36	33	32	30	25	26	24

Tall pr. februar 2008. 33 41 44 46 47 42 42 37 34 33 34 31 34 34

( ) Estimert fødselstall i år 2018 og 19 - gj.snittstall siste 3 år,.

Det er kun i år 2018 og 2019 at tall er estimert, - alle øvrige tall er i henhold til klasseslister og statistikk fra SSB.

Tallene for Kjækan skole viser en svakere elevutvikling enn antatt. For årene 2015, 2016 og 2017 var det antatt en elevutvikling på 5 barn pr. år, basert på de forutgående år. De registrerte fødselstall for disse årene er lavere enn antatt.

SPILDRA SKOLE

Oversikt over elever ved Spildra skole pr. 26.februar 2012, og fremskutt i henhold til klassesdata pr. dato, og statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

Oversikten er laget over 1 – 10 skole.

ÅR -----)	00	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
KLASSE	01	02	03	04	05	06	07	08	09	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21
1			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	(0)	(0)
2				2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	(0)
3		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
4			2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
5		1		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
6		2	1		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
7			2	1		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
SUM		5	7	6	7	8	6	6	6	4	3	1	1	1	1	1	1	1	1	0	
8				2	1	0	2	0	0	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0	1
9					2	1	0	2	0	0	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	0
10						2	1	0	2	0	0	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0
SUM 8-10				2	3	3	3	2	2	2	3	5	4	3	1	0	0	0	0	0	1
SUM 02/2012	TO	TA	LT	8	10	11	9	8	8	6	6	6	5	4	2	1	1	1	1	1	1

Tall pr. februar 2008

8 8 6 6 6 5 4 2 1 1 1 1 1

( ) estimert fødselstall

Det er kun i år 2018 og 2019 at tall er estimert, - alle øvrige tall er i henhold til kasselister og statistikk fra SSB.

Utviklingen på Spildra skole er som antatt i 2008. Årsaken er at det ikke er født, eller tilflyttet nye barn til øya.

ELEVSTATISTIKK FOR KVÆNANGEN KOMMUNE 1988 – 2020

1988 / 1989	173	elever	(1 – 9)
1989 / 1990	175		
1990 / 1991	144		
1991 / 1992	137		
1992 / 1993	145		
1993 / 1994	146		
1994 / 1995	131		
1995 / 1996	148		
1996 / 1997	152		
1997 / 1998	168		(1 – 10)
1998 / 1999	173		
1999 / 2000	180		
2000 / 2001	179		
2001 / 2002	168		
2002 / 2003	168		
2003 / 2004	177		
2004 / 2005	180		
2005 / 2006	180		
2006 / 2007	172		
2007 / 2008	167		
2008 / 2009	160		
2009 / 2010	151		
2010 / 2011	156		
2011 / 2012	158		
2012 / 2013	161		(162)
2013 / 2014	147		(152)
2014 / 2015	137		(142)
2015 / 2016	136		(140)
2016 / 2017	124		(136)
2017 / 2018	117		(129)
2018 / 2019	113		(125)
2019 / 2020	112		(126)

Tall i parentes var vurdering av elevtallsutvikling i febr. 2008.

Barnehager

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

- Etablere gode og trygge tilbud for alle barn i alderen 0 – 6 år der innhold og foreldremedvirkning har stort fokus.
- Barnehagene skal representere et pedagogisk tilbud.
- Aktiv innsats for tidlig avdekking av eventuelle behov for hjelpetiltak. Dette oppnås ved tett samarbeid med andre faginstanser (PPT, BUP, barnevern, helsesøster etc.)

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

- Øke pedagogtettheten i barnehagene
- Assistentstillinger besettes av fagarbeidere
- Sikre igangsatt barnehagenettverk i Nord Troms
- Samarbeidende faginstanser må være lett tilgjengelig og ha minimal ventetid.

BURFJORD BARNEHAGE

Oversikt over barn ved Burfjord barnehage pr. 26 februar 2012, og fremskutt i henhold til statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

ÅR -----)	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20
0								1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1								7	7	5	5	5	6	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)
2								3	10	7	5	5	3	6	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)
SUM BARN 0-2 ÅR								10	17	12	10	10	9	11	10	10	10	10	10	10
3								4	5	10	7	5	10	3	6	5	5	5	5	5
4								4	4	5	10	7	9	10	3	6	5	5	5	5
5								6	4	4	5	10	7	9	10	3	6	5	5	5
SUM BARN 3-5ÅR								14	13	19	22	22	23	22	23	14	16	15	15	15

() estimert fødselstall

VURDERING FEBR. 2008. Etter saksbehandlers vurdering er det stor sannsynlighet for at det trenges 2 avdelinger for 0-2 åringer de nærmeste 10 årene. Dette begrunner jeg med at kommunen trenger nye arbeidstakere, og de vil sannsynligvis trenge barnehageplass utover våre tall. Når det gjelder vurdering av barn i gruppen 3-5 år, er en vurdering, at saksbehandlers 75 % behovsanalyse vil kunne dekke behovet.

Det er derfor sannsynlig at Burfjord trenger 2 små og 1 stor avdeling de neste 3-5 årene i første omgang. Etter dette er det avhengig av utviklingen i kommunen fremover, da tallene viser marginalitet.

VURDERING FEBR. 2012. tallene viser fortsatt marginalitet fra 2015, som vi antydte i 2008. I tillegg nevnes at barn fra langfjorden er ikke med i tallene, og kommer i tillegg. Noen av disse barna har foresatte som arbeider i kommunen. Slik det kan vurderes i dag vil det frem til år 2020 være behov for 3 avdelinger i Burfjord. Pr. i dag er det helt fullt i Burfjord barnehage, og søkere til Burfjord blir gitt plass i Badderens barnehage.

BADDEREN BARNEHAGE

Oversikt over barn ved Burfjord barnehage pr. 26. februar 2012, og fremskutt i henhold til statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

ÅR -----)	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20	
0								1	-	-	-	-	-	-	-	-	-				
1								3	4	(3)	(3)	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
2								2	2	4	(3)	1	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
SUM BARN 0-2 ÅR								6	6	7	6	6	5	6	6	6	6	6	6	6	6
3								7	2	2	4	5	4	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
4								4	7	2	2	4	5	4	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
5								7	4	7	2	2	4	5	4	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)
SUM BARN 3-5ÅR								18	13	11	8	11	13	11	9	8	9	9	9	9	9
Totalt 0-5								24	19	18	14	15	18	17	15	14	15	15	15	15	15

() estimert fødselstall

MERKNAD. Tallene er basert på at alle søker hel plass. Dette har aldri skjedd, og en vurdering er at ca. 75 % av søkerne, kan omregnes til hel plass. Badderen har tidligere hatt opptil 24 søkere, og alle har hatt plass ut ifra søknaden. Mange 0-2 åringer, og med hel plass, vil være faktor som kan forstyrre en slik normalitetsberegning, og dermed endre behovsanalysen.

VURDERING FEBR.2012. barnehagen i Badderen har variert i bruksgrad, og dekningsgraden på høsten er noe lavere enn om våren. Dette har også sin logiske forklaring i at ettåringer som regel begynner etter årsskiftet. I tillegg er noen barn fra Burfjord gitt plass i Badderen barnehage. etter mitt skjønn er barnehagen godt forankret i Badderen.

Helse

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

Livsstilssykdommer: Overvekt, Røyking, Diabetes, Hjerne/Kar.
Implementere Samhandlingsreformen

Den 1. januar 2012 trede lov om folkehelsearbeid i kraft. Og i den sammenheng så fikk man en folkehelseprofil der det kommer frem hvordan helsetilstanden i befolkningen er og hvilke faktorer som kan påvirkes. Denne legges med som vedlegg.

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

- Diabetesteam fra Alta.
- Frisklivresepter, Fysak- trening (folkehelsearbeid)
- Opprettholde kapasiteten på Gargo og økning i åpen omsorg.
- Øke rehabiliteringskapasiteten.

Omsorg

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

1. Kompetanse

Nok fagpersonell med grunnutdanning for hjelpepleiere /omsorgsarbeider, sykepleiere.
I tillegg fagpersonell med videreutdanning for hjelpepleiere /omsorgsarbeider, sykepleiere.
Hvor bla samhandlingsreformen stiller krav innenfor flere fagfelt.

2. Bemanning

Forventet pensjonsutvikling for ansatte pr 311211:

- Gargo

60 – 69 år: 9 personer (5,3 årsverk) med en gjennomsnittsalder på 63 år.

50 – 59 år: 10 personer (8 årsverk) med en gj alder på 56 år.

40 – 40 år: 12 personer (9,6 årsverk) med en gj alder på 44 år.

- Hjemmetjenesten

60 – 69 år: 2 pers (1,5 årsverk) med en gjennomsnittsalder på 61 år.

40 - 49 år: 4 personer (2,7 årsverk) med en gjennomsnitt alder på 47 år.

Blant sykepleierne på Gargo er det pr d.d. flere vakante stillinger. (9 stillinger hvorav 4 vakant).

3. Organisering av pleie og omsorgstjenester

Pr i dag har hjemmetjenesten ikke nattevakt og liten kapasitet på kveld. Noe som fører til et redusert tilbud i ytterdistriktene i kommunen. Det er heller ikke sykepleier på alle vaktene, som gjør at hjemmetjenesten ikke kan ta imot alle pasientgrupper for behandling i hjemmet.

På Gargo er det behov for omorganisering av sykestueavdeling i forbindelse med samhandlingsreformen, få alle pleieavdelinger på en flate, utbygging av dementavdeling fra 6 til 8 plasser, enerom til alle pasienter på langtids plass.

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

Rekruttering:

Det er forventet pensjonsavgang blant 9 hjelpepleiere / assistenter i løpet av de nærmeste årene. Dette vil gi behov for å rekruttere nyansatte, eventuell tilby utdanning gjennom kommunen.

Tilstrekkelig bemanning i fht økning antall eldre / grunnbemanning inne og ute. Noe som krever en økning av grunnbemanning på Gargo, og nattjeneste/økt kveldsvakt i hjemmetjenesten.

Kompetanseøkning:

Samhandlingsreformen vil kreve økt kompetanse innen kreft, rehabilitering, diabetes, KOLS. Her må vi må jobbe med aktiv rekruttering og tilbys stipend. I tillegg må de som tar utdanning få anledning til å jobbe med fagfeltet.

Dagsenter:

Iflg. Fylkesmannen i Troms sin Demensplan 2015 vil dette snart bli en lovpålagt tjeneste. Vi ser at dette er et behov blant den eldre del av befolkningen i Kvænangen. Et slikt tiltak vil være beregnet for både hjemmeboende og pasienter ved Gargo. Tiltaket vil kunne føre til at eldre kan

bo lengre hjemme, være en avlastning for pårørende og kan være et alternativ til avlastning ved Gargo.

Det er forventet en økning av pasientantallet i forbindelse med samhandlingsreformen. I tillegg viser befolkningsveksten i Kvæningen frem mot 2017 en forventet økning fra 61 (2011 tall) til 75 i aldersgruppen 80 – 89 år. Dette vil kreve tilgang på langtidsplasser ved Gargo og økt bruk av hjemmetjenesten. I dette må det også være en vurdering av om det skal satses på hjemmebasert omsorg, slik at befolkningen kan bo hjemme lengst mulig.

Vi ser i dag en økning i søknad om avlastningsplasser – noe som er en gratis tjeneste jmf dagsentertiltak. Dagsenter kunne i mange tilfeller vært et alternativ. Avlastning kan være en tjeneste som går på bekostning av korttidsplasser og sykestueplassen. Et senter bør ha tilknytning til Gargo pga bruk av kjøkken og renhold, transport og bemanning.

Omsorgsboliger:

Omsorgsboliger med fast bemanning for brukere som ikke naturlig innlegges på sykehjem; unge, funksjonshemmede, unge demente.

Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA)

I tråd med at befolkningen ønsker å bo lengre hjemme vil det være behov for dette tilbudet. Dette er en lovpålagt tjeneste, som kommunen skal tilby.

Omsorgsutvalg/Fagutvalg:

Det er ønskelig å vurdere opprettelse av et utvalg som består av fagpersonell som drøfter føringer på et overordnet og individrettet nivå. For å se saker i sammenheng. I dag er vi som enheter innen helse og omsorg for fjernt fra hverandre. Noe som krever god helhetlig tenkning hos den enkelte tjenesteyter. Dette vil kunne skape kvalitetssikring for både personell, tjenestene og pasientene.

Nav(sosial)

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

1. Mangel på bolig.
2. Rusarbeid. Ettervern, og forebygging på rus-siden, må arbeides med på en bedre måte enn vi har klart hittil.
3. Ungdom uten arbeid og aktivitet.

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

1. Det vises i sin helhet til boligsosial handlingsplan og de mål som der er satt. Det må iverksettes tiltak som fører til måloppnåelse. Boligbehovet er spesielt stort for unge, enslige i Burfjord-området. Konkret må det organiseres slik at det blir klarere hvilke prioriteringer som gjelder ved tildeling av kommunale boliger, og i tillegg må det enten bygges flere, eller kommunen må inngå avtaler om tilstrekkelig antall leieboliger i henhold til plan.
2. Erfaringer og anbefalinger fra STYRK - prosjektet må innarbeides i den kommunale virksomheten og planleggingen. Kommunen må også bli bedre på å ha klar tiltak og aktivitet spesielt for unge brukere og de som kommer tilbake til ettervern etter institusjonsopphold.
3. Med en stor andel elever som dropper ut av videregående, har vi etter hvert mange ungdommer under 25 år som mangler både arbeid og aktivitet. Tiltak for og oppfølging av disse må også planlegges, sammen med Oppfølgingstjenesten og andre samarbeidsparter. Det høye antallet unge, uføre er et varsku også i denne sammenhengen.

Barnevern(interkommunal)

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

- Mer komplekse, alvorlige og krevende saker
- God nok kompetanse til å møte de utfordringene det medfører, for liten enhet til å bygge opp faglig tyngde og nødvendig kompetanse på alle områder
- Utvikle tiltak i tråd med behovene

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

Videre blir det viktig med fokus på forebyggende arbeid, samhandling og samarbeid med andre instanser. Bygge opp kompetanse til å møte de utfordringene vi ser, tidlig nok. Rekruttering, gode nok vilkår til å holde på folk i fagstillinger. Gode nok økonomiske rammer til å kunne møte behovene med gode nok tiltak.

Kultur

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

- Frivillig lagarbeid er bærebjelken for kulturlivet i kommuner som vår. Disse må gis muligheter for utvikling og ekspansjon.
- Kulturskolearbeidet utmerker seg lokalt, regionalt og nasjonalt. Skolen bør styrkes i form av økte ressurser og egne lokaler.

- Arbeidet med utvikling av biblioteket til et fullgodt studiebibliotek i samarbeid med Nord Troms studiesenter må utvikles i form av økte ressurser og bedre lokaliteter.
- Den kommunale fritidsklubben har store utfordringer i forhold til "uorganisert" ungdom. Nye lokaler er nødvendig.
- Styrke kulturvernarbeidet/ kommunens kulturminner.

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

- Økte kommunale tilskudd til frivillig kulturarbeid og målrettet bruk av disse.
- Egne-/tidsriktige lokaler for kulturskolen/fritidsklubben og biblioteket.
- Tilrettelegging av infrastruktur som muliggjør bruk av tilbudene for alle.
- Tilrettelegge områder for fysisk aktivitet i nærmiljøene samt utbedring av sentrale anlegg, herunder realisering av idrettshall.
- Økt innsats innen kulturvernområdet – kommunalt eller interkommunalt.

Teknisk og Bygg

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

Teknisk drift:

Ressurser til vedlikehold. Tilstanden for flere bygninger og anlegg er lite tilfredsstillende, (spesielt på skolesiden) selv om vi har fått gjennomført en rekke rehabiliteringsprosjekter. Flere år med for lite ressurser til vedlikehold gjør at vi må forvente større utgifter som følge av uforutsette hendelser. Arbeidet innenfor vedlikeholdsavdelingen har de senere år stilt stadig større krav til kompetanse innenfor styring av tekniske installasjoner.

Teknisk kontor:

Bemanning. Bemanningen ved teknisk avdeling er å anse som en minimumsbemanning med de arbeidsoppgavene som er i dag. Avdelingen har i dag høy kompetanse på oppgaver knyttet mot plan og bygningsloven og andre lovpålagte forvaltingsoppgaver (pr. 10.2.2012 så er vi uten byggesaksbehandler, hvis det vedvarer vil det gi store problemer).

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

1. **Ressurser til vedlikehold.** Det finnes to løsninger til vedlikehold, reduksjon av antall kvadratmeter bygg som er i bruk, og økte ressurser.
2. **Bemanning:** Sterkt fokus på kompetanse gjennom kurs og opplæring. Øke antall stillinger

Plan

Hovedutfordringer i et fremtidsperspektiv. Utvalgte områder:

Kvænangen kommune har en arealdel fra 1995, vi har startet rulleringen av arealplanen flere ganger, men aldri kommet i mål. Så det må bli hovedutfordringen til kommunen, å få den ferdig. Fylkesmannen i Troms har sagt at vi ikke vil få flere dispensasjoner fra kommuneplanens arealdel.

Vi har heller aldri hatt en samfunnsdel til arealplanen, det kreves ihht. § 11-1 i plan- og bygningsloven.

Når det gjelder andre planer så mener jeg at de får vente til vi har fått på plass ny kommuneplanens arealdel med samfunnsdel.

Har lagt med oversikt over alle planer vi har i kommunen.

Mulige løsninger på hovedutfordringene:

Kommunestyret vedtar at alle resurser settes på kommuneplanens arealdel med samfunnsdel slik at vi får en framtidsrettet plan og at vi har ett styringsverktøy som vi må følge.

Landbruk

Generasjonsskifte

Fakta/utfordring

Gjennomsnittsalderen på de som leverer produksjonstilskuddssøknad i Kvænangen Kommune er 48 år. Den yngste gårdbrukeren er 31 år mens den eldste er 76 år. Om noen få år vil det bli flere som avslutter sin jordbruksvirksomhet på grunn av alderen og det ser ut for at ingen kommer til å overta.

I de tre siste årene har yngre krefter overtatt gårdsbruk på nordsiden av Baddereidet. Her satses det på sau, gris og kjøttfe. Det ser ut til å bli et fint miljø blant de yngre.

Løsning

Støtte positivt opp omkring de som er aktive i dag og bidra til å finansiere prosjekter som igangsettes blant gårdbrukere.

Arealforvaltning

Fakta/utfordring

Eiendomsstrukturen baserer seg på mange små/smale eiendommer med meget små begrensede ressurser. De fleste eiendommer er for små til å kunne utløse en selvstendig bruksenhet. Mange av disse eiendommene blir i dag benyttet som fritidseiendommer. De fleste av dem benyttes aktivt til fritid, men mange besittes også av passive arvinger eller i verstefall i uskifta bo. Selv om kommunen ikke har mange gårdsbruk i drift er det en utfordring å holde den beste dyrka jorda i hevd. Det er et økende ønske om å regulere hyttefelt og enkeltfradelinger. En kommuneplan fra 1995 gir et for dårlig grunnlag for å definere dagens kjerneområder for landbruk/skogbruk/beite.

Sekkemomyra er et stort område som ble dyrket opp på statlige midler på 60-tallet og overført til gårdbrukere. De fleste av disse er ikke aktive i dag og jorda leies ut. Store deler av Sekkemomyra holder på å bli unyttbar på grunn av gammelt dreneringssystem.

Løsning

Ny arealplan hvor kjerneområder for landbruk/skogbruk og viktige beiteområder blir registrert og prioritert.

Se på hvilke problemer og muligheter som finnes for å ”dyrke opp igjen” Sekkemomyra. (Eierstruktur, leiekontrakter, kostnader og finansiering). Dette kan pr i dag ikke løses av kommunen da det er mangel på ressurser innenfor forvaltningen.

Nisjeproduksjon

Fakta/utfordring

Vi har noen få som holder på med nisjeproduksjon fra landbrukseiendommer pr i dag. Det er også et ønske om å få i gang Inn på tunet bedrifter i Kvænangen. Det ble holdt et informasjonsmøte i 2011 som skal følges opp i løpet av første halvdel 2012. Ellers er det høy kvalitet på lammene som er på beitet i kommunen og på det grisekjøttet som produseres. Det produseres også kjøtt av skotsk høylandsfe som er et meget populært kjøtt. Det er lite bærproduksjon i kommunen.

Løsning

Sørge for å få ”Inn på tunet” solgt inn spesielt til skolene. Dette er et tiltak som virkelig har hjulpet mange unge i andre kommuner. Det finnes gårdbrukere som har lyst til å starte opp, men de vet ikke om de har noen som vil kjøpe tjenestene deres.

Støtte opp omkring nisjeproduksjon og spesielt der gårdbrukere og andre samarbeider om tiltak.

Nasjonale forventninger

De nasjonale forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategiene og bidra til at planleggingen i fylke og kommuner tar opp viktige utfordringer i samfunnsutviklingen. Forventningene skal også legges til grunn for utarbeidelse av planer i fylke og kommunene. De nasjonale forventningene peker på oppgaver og interesser som regjeringen mener er viktig at fylkeskommunene og kommunene fokuserer på i planleggingen i den kommende perioden for å bidra til gjennomføring av gjeldende nasjonal politikk

Klima og energi

Regjeringen forventer at:

- Fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til klimautfordringene og norsk energiomleggingspolitikk i planleggingen. Det legges til rette for redusert energibruk, klimagassutslipp, energieffektivisering, utbygging av fornybar energi og tilpasning til klimaendringene. Klimatiltak som har positive eller akseptable effekter for naturmangfold og andre viktige miljøverdier prioriteres.
- Statlige planretningslinjer (SPR) for klima- og energiplanlegging i kommunene legges til grunn for planleggingen, og at vedtatte klima- og energiplaner følges opp i regionale og kommunale planer. Revisjon av klima- og energiplanene vurderes minst hvert fjerde år i arbeidet med regionale og kommunale planstrategier.
- Kommunene i arealplanleggingen legger til rette for en mer robust energiforsyning gjennom energiomlegging, herunder energieffektivisering, innenfor rammene av klima- og miljøpolitiske hensyn.
- Nye områder for nærings- og boligformål vurderes ut fra klimatiske forhold, behov for energi til oppvarming og tilgang på varme fra omgivelsene, for eksempel spillvarme, jordvarme eller sjøvarme.
- Kommunene vurderer tiltak for å redusere klimagassutslipp der det utarbeides sektorvise kommunedelplaner som avfalls- og landbruksplaner. I landbruksplaner legges det opp til tiltak som kan øke opptak og lagring av CO₂ i skog gjennom aktive skogkulturtiltak, samt tiltak for bevaring av naturlige karbonlagre.
- Fylkeskommuner og kommuner legger til rette for økt produksjon av fornybar energi, herunder også bioenergi, uten at viktig naturmangfold eller store landskapsverdier går tapt.
- Kommunene kartlegger områder som er sårbare for klimaendringer og utarbeider risiko- og sårbarhetsanalyser som vurderer konsekvenser av klimaendringer. Det vises stor aktsomhet med å planlegge for utbygging i fareområder og andre områder som kan berøres negativt av klimaendringer. Det legges vekt på å redusere faren for tap av menneskeliv, samt forebygge skader på bygninger, infrastruktur, natur, kultur miljøer og kulturminner.

By - og tettstedsutvikling

Regjeringen forventer at:

- Fylkeskommuner og kommuner har en aktiv rolle i arbeidet med bypakker for areal- og transportutvikling, hvor virkemidler for miljøvennlig transport og tiltak for å begrense biltrafikk sees i sammenheng med en arealbruk som bygger opp under kollektiv-, sykkel- og gangtransport.
- Kommunene følger opp de regionale planene slik at handelsvirksomhet og andre private og offentlige tjeneste- og servicefunksjoner lokaliseres sentralt og i tilknytning til knutepunkter for kollektivtransport.
- By - og tettstedskommuner vektlegger fortetting og transformasjon i sentrum og rundt kollektivknutepunkter og bidrar til å forhindre byspredning. Fortetting og omforming skjer med kvalitet og uten at det forringer omgivelsene eller fører til økt forurensning.
- Bysentrum, lokalsentre og tettsteder knyttes til hovedlinjer for kollektivtransport og kollektivknutepunkter med gode overgangsmuligheter. Det legges til rette for korttidsparkering, parkering for reisende og for sikker sykkelparkering ved kollektivknutepunkter.
- Hensyn til tradisjonell bruk, kulturmiljø, estetikk, tilgjengelighet og universell utforming legges til grunn i planlegging av omgivelser og bebyggelse. Kulturminner og kulturmiljøer tas aktivt i bruk som ressurser i by- og tettstedsutviklingen.
- Det legges til rette for en aktiv livsstil og økt friluftsliv ved å knytte sentrum, boligområder, skoler og barnehager til friluftsområder gjennom etablering av trygge og sammenhengende forbindelser for gående og syklende.
- Kommunene tar vare på og videreutvikler en sammenhengende grønnstruktur, grønne lunger og vannmiljø, og at tiltak for å bevare og gjeninnføre stedeegne planter og dyr vurderes i planleggingen.
- Kommunene tilpasser by - og tettstedsutviklingen til kommende klimaendringer. Det vises stor aktsomhet med å planlegge for utbygging i fareområder. Ved fortetting vurderes behovet for klimatilpasningstiltak, som for eksempel framtidrettede overvannsløsninger.

Samferdsel og infrastruktur

Regjeringen forventer at:

- Statlige, regionale og kommunale planprosesser som omhandler samferdsel samordnes, og at fylkeskommunene og kommunene har en aktiv rolle i statlig transportplanlegging.
- Areal- og transportplanleggingen samordnes slik at behovet for transport reduseres og grunnlaget for klima- og miljøvennlige transportformer styrkes. Planlegging av sykkel- og gangveier vektlegges.
- Planleggingen bidrar til å unngå nedbygging av viktige naturtyper, friluftsområder, kulturlandskap og dyrka mark, og inngrep i viktige kulturminner og kulturmiljø.

Prosjekter med stor negativ konsekvens for naturmangfold bør i utgangspunktet ikke gjennomføres, og nye traseer bør der det er mulig legges utenfor biologisk viktige områder og truet natur.

- Klimagassutslipp, luftforurensning og støy reduseres og forebygges, og det tas hensyn til klimaendringer i planlegging av ny infrastruktur.
- Det tas hensyn til næringslivets transport og at virksomheter som skaper tungtransport lokaliseres til områder med god tilgjengelighet til hovedvegnett, jernbane og havner.
- Fylkeskommunene og kommunene i samarbeid med statlige fagmyndigheter bidrar til at godsterminaler og havner utvikles som effektive logistikknutepunkt, og at det i planlegging av sjøområder tas hensyn til farledene for skipstrafikken.
- Infrastruktur for kollektivtrafikken, gang- og sykkelveinett og utbyggingsmønster vurderes i sammenheng for å øke tilgjengeligheten for alle brukere, og at planleggingen bidrar til et sammenhengende og universelt utformet gangnett.
- Fylkeskommunene og kommunene gjennom planleggingen bidrar til å sikre helsemessig trygt drikkevann.
- Fylkeskommunene og kommunene legger til rette for framføring av elektronisk kommunikasjon over hele landet, herunder nye framføringsveier og effektiv gjenbruk av eksisterende foringsveier.
- Det tas hensyn til Forsvarets arealbehov når dette er nødvendig for å ivareta landets forsvarsevne og i henhold til vedtatte nasjonale forsvarsplaner.

Verdiskaping og næringsutvikling

Regjeringen forventer at:

- Planleggingen bidrar til næringsutvikling som involverer flere sektorer og bransjer, i samspill med offentlige virksomheter og tjenester. Dette er særlig viktig i områder av landet der det er nødvendig med inntektskombinasjoner. For flere sektorer, blant annet reiseliv, er det nødvendig å planlegge på tvers av kommune- og fylkesgrenser.
- Det tas hensyn til bedrifters og næringers behov for beliggenhet og egnede arealer, samtidig som arealbruken avklares mot andre bruks- og verneinteresser.
- Fylkeskommuner og kommuner legger til grunn et bredt verdiskapingsperspektiv for næringsutviklingen, der eksisterende og nye næringer basert på lokale natur- og kulturressurser vektlegges. Forvaltningen av kultur- og naturverdiene er bærekraftig og ivaretar naturmangfold og kulturhistoriske verdier.
- Planleggingen bidrar til å opprettholde og videreutvikle landbruket og landbruksbasert foredlingsvirksomhet.

- Fylkeskommunene og kommunene gjennom planleggingen bidrar til å opprettholde et bærekraftig skogbruk over hele landet.
- Planleggingen legger til rette for å opprettholde og videreutvikle fiskeri- og havbruksnæring innenfor en miljømessig bærekraftig ramme. Arealbehovet for havbruksnæringen sees i et regionalt perspektiv, og fremtidens arealstruktur bidrar til en balansert og bærekraftig sameksistens med andre interesser i kystsonen og langs vassdrag.
- Reindriftens interesser og behov synliggjøres og ivaretas på en helhetlig måte i arealplanleggingen. For å sikre reindriftsnæringens arealbehov på tvers av kommunegrenser er det nødvendig å se reindriftens arealbehov i et regionalt eller interkommunalt perspektiv.
- Planleggingen synliggjør mineralressurser av nasjonal og regional betydning slik at disse kan ivaretas på en måte som ikke er til hinder for fremtidig verdiskaping.

Natur, kulturmiljø og landskap

Regjeringen forventer at:

- Planleggingen bygger på oppdatert og tilgjengelig kunnskap om arealbruk og natur-, kulturminne-, kulturmiljø- og landskapsverdier. Nødvendig kartlegging og vurdering av disse verdiene inngår i planleggingen.
- Naturmangfoldlovens alminnelige bestemmelser om bærekraftig bruk legges til grunn for planlegging som berører naturmangfold. Forekomster av utvalgte naturtyper og prioriterte arters økologiske funksjonsområder innarbeides i planlegging på land og i sjø.
- Fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til landbruksarealer og kulturlandskapet, og bidrar til at de nasjonale jordvernmålene nås ved å begrense omdisponering av de mest verdifulle jordressursene og redusere oppsplitting av viktige arealer. fylkeskommunene og kommunene bidrar til økt bevissthet og kunnskap om landskapsverdier og ivaretar landskapshensyn i planleggingen.
- Kommunene vurderer arealbruken i strandsonen langs sjøen i et helhetlig og langsiktig perspektiv, og at det tas særlig hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv, landskap og andre allmenne interesser. Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen legges til grunn for planleggingen.
- At det langs vassdrag tas hensyn til allmenne interesser, og at kommunene vurderer behov for å fastsette et byggeforbud i en sone på inntil 100 meter langs vassdrag i kommuneplanen.
- Fylkeskommunene og kommunene legger til rette for friluftsliv ved å ta vare på og videreutvikle grønnstrukturen.
- Hensyn til inngrepsfrie naturområder uten tyngre tekniske inngrep (INON - områder) vektlegges i planleggingen.

- Kommunene registrerer og verdisetter kulturminner og kulturmiljøer som har lokal verdi og innarbeider disse i planer etter plan- og bygningsloven. Fylkeskommunene og Sametinget som regionale kulturminnemyndigheter bistår med veiledning.
- Kommunene gjennom planleggingen sikrer målrettet bruk av miljøvirkemidlene i landbruket.
- Fylkeskommuner og kommuner legger til rette for en mer miljøbasert utbygging av fritidshus, der hensynet til landskap, naturmangfold, ressursbruk, energibehov og estetikk blir vektlagt.
- Kommuner med et visst omfang av motorisert ferdsel i utmark tar dette opp som tema i planleggingen.
- Fylkeskommunene og kommunene i planleggingen medvirker til å sikre naturgrunnet for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsniv

Helse, livskvalitet og oppvekstmiljø

Regjeringen forventer at:

- Fylkeskommunene og kommunene har oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de faktorer som kan virke inn på denne. Folkehelseutfordringene inngår som grunnlag i arbeidet med regionale og kommunale planstrategier.
- Fylkeskommunene og kommunene gjennom planleggingen styrker faktorer som bidrar positivt til folkehelsen, og svekker forhold som kan ha negative helsevirkninger. Planlegging etter plan- og bygningsloven er en viktig del av fylkenes og kommunes folkehelsearbeid, og god planlegging bidrar til å utjevne sosiale helseforskjeller.
- Utfordringer som følger av endringer i alderssammensetning og helsetilstand i befolkningen, blant annet som følge av en større andel eldre, inngår i arbeidet med regionale og kommunale planstrategier.
- Fylkeskommunene og kommunene gjennom planleggingen legger til rette for faktorer som bidrar til å fremme psykisk helse.
- Fylkeskommunene og kommunene legger til rette for fysisk aktivitet for hele befolkningen, blant annet ved å sikre grønne områder som er lett tilgjengelige og tilrettelagt for friluftslivsaktiviteter, idrett, lek og avkobling, og som er fri for forurensning og støy. Friluftslivets arealbehov ivaretas i planleggingen.
- Kommunene samarbeider med grunneierorganisasjoner og idretts- og friluftslivsorganisasjoner i planleggingen slik at landbruksarealer og -virksomheter i større grad kan bli tatt i bruk for å fremme folkehelsen.

- Fylkeskommunene og kommunene tar hensyn til barn og unges oppvekstmiljø i planleggingen og sørger for involvering i planprosessene.
- Fylkeskommunene og kommunene gjennom planleggingen tar sikte på å fremme helse, livskvalitet og oppvekstmiljø for den samiske befolkningen, og at hensynet til samiske barn vektlegges særskilt.
- Regional og kommunal planlegging bidrar til universell utforming av omgivelser og bygninger. Lokalisering av ulike funksjoner sees i sammenheng slik at ferdsel og adkomst blir enklest mulig, og utformingen av områder og bebyggelse legger til rette for tilgjengelighet for alle brukergrupper.
- Nye miljø- og helseulemper i form av forurensning, støy, radon eller økt ulykkesrisiko forebygges ved planlegging av ny boligbebyggelse, institusjoner, næringsvirksomhet og infrastruktur, og at eksisterende problemer samtidig forsøkes fjernet eller redusert.

Oppsummering

Kunnskapsgrunnlaget gir en oversikt over fremtidige utfordringer i Kvæningen kommune. Kunnskapen gir grunnlag til å definere hvilke planbehov som bør prioriteres den neste 4 års perioden.

Hovedutfordringene for Kvæningen kommune i ett fremtidsperspektiv, sett fra Rådmannens synsvinkel er:

1. Beholde og øke antall innbyggere i kommunen. Klarer kommunen dette skapes det grunnlag for et allsidig næringsliv og inntektene til kommunen sikres.

Stikkord: omdømme, tilrettelegging for bedriftsetablering, boligbygging, gode tjenester,

2. Kommuneplanens arealdel og samfunnsdel bør bli en prioritert planoppgave.

Det er viktig å få en overordnet plan slik at man ser helhetlig på utviklingen av Kvæningen – samfunnet.

3. Kompetanse er et nøkkelord. Mange enhetsledere nevner kompetanse som en av sine hovedutfordringer. Dette må ses i sammenheng med store krav til kvalitet og kompleksitet innenfor tjenestetilbudet.

stikkord: satsing på kompetanseheving, godt omdømme slik at kommunen fremstår som attraktiv for mennesker med kompetanse som kommunen trenger.

Vurdering

Formålet med planstrategien er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

Gjennom planstrategien skal kommunestyret avklare hvilke planoppgaver kommunen skal prioritere i valgperioden for å møte kommunens behov.

Et viktig siktemål med planstrategien er å styrke den politiske styringen av hvilke planoppgaver som skal prioriteres.

Den kommunale planstrategien er ikke en plan, og dermed ikke en arena for å vedta mål og strategier.

Hensikten er å drøfte utviklingstrekk i kommunen som samfunn og organisasjon som grunnlag for å vurdere planbehovet i kommunestyreperioden.

Planstrategien er retningsgivende for kommunens planlegging og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere.

Det er i kommuneplanens samfunnsdel at mål og strategier skal vedtas.

Vedlegg:

Innspill fra offentlige etater.

Disse må ses i sammenheng med de innspill enhetsledere har kommet med.

1. Fylkesmannen i Troms
2. Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard.
3. SÅMEDIGGI Sametinget
4. Mattilsynet
5. Troms Fylkeskommune
6. Folkehelseprofil Kvænangen

Innspill fra enhetslederne i kommunen.

1. Hans Jørgen Emaus, Skole, Barnehage, Kultur
2. Kjell Nysveen, Helse
3. Hege Karlsen og Gro Karlstrøm, Omsorg
4. John Helland, Nav (sosial)
5. Marit Bogstrand, Barnevern (Interkommunalt)
6. Oddvar Kiærbech, Teknisk, Bygg
7. Trine Sølberg, Landbruk
8. Anne Berit Bær, Næring

Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni

Saksbehandler
Lill-Hege Nergård

Telefon
77642127

Vår dato
20.01.2012
Deres dato
13.12.2011

Vår ref.
2011/6953 - 2
Deres ref.
Bernf. Matjassen

Arkivkode
421.3

Kvæningen kommune
Rådhuset
9161 Burfjord

KVÆNINGEN KOMMUNE POSTMOTTAK	
26 JAN 2012	
Til behandling:	
Saksbehandler:	P. P. P.
Til orientering:	Siv. D. D. D., H. H. H., M. M. M., K. K. K., G. G. G., H. H. H., S. S. S., K. K. K., M. M. M., V. V. V., N. N. N.
Godkjent:	M. M. M., I. I. I.

Kvæningen kommune - innspill til arbeidet med kommunal planstrategi

Fylkesmannen viser til deres brev av 13. desember 2011 i forbindelse med at arbeidet med kommunal planstrategi i Kvæningen kommune er igangsatt.

Fylkesmannen synes det er positivt at Kvæningen kommune er i gang med å utarbeide kommunal planstrategi. Avdeling for areal, klima og samfunnssikkerhet har koordinert Fylkesmannens innspill.

Fylkesmannen har følgende innspill til kommunens arbeid:

Kommuneplan

Per i dag har Kvæningen kommune ikke utarbeidet kommuneplanens samfunnsdel. Kommuneplanens arealdel ble vedtatt i 1995, og er ikke revidert siden.

Fylkesmannen viser til oversendte brev, og synes det er positivt at kommunen allerede nå signaliserer å prioritere utarbeidelse av kommuneplanens samfunnsdel og revisjon av kommuneplanens arealdel.

Det er en fordel om arbeidet med samfunnsdelen og arealdelen skjer parallelt. Utarbeidelse av slike planer er imidlertid ofte et omfattende arbeid, noe som kan gjøre en parallell prosess utfordrende. I arbeidet med den kommunale planstrategien kan det derfor være en fordel å vurdere hvilke av disse to planene som i tilfelle bør prioriteres først, og hvordan samfunnsdel og arealdel skal koordineres. Det er videre viktig at det blir en tydelig sammenheng mellom mål og strategier i samfunnsdelen og disponering av areal i arealdelen av kommuneplanen. En rullering/utarbeidelse av kommuneplanen må også ses i lys av de nye nasjonale forventningene.

I oversendte brev uttrykker kommunen at de ikke har tatt stilling til hvorvidt kommunal planstrategi skal være en del av oppstart av arbeidet med kommuneplan eller ikke. Dersom kommunen velger å slå sammen planstrategi og planprogram for kommuneplanen, må den kommunale planstrategien følge prosessreglene som stilles til planprogram, jfr. plan- og bygningslovens § 11-12 og 11-13. Arbeidet med planstrategi bør være dekkende i forhold til kommunens planbehov. Arbeidet med kommuneplanen bør prioriteres, men tilpasses kommunens ressurser.

Økonomi og demografi

Fylkesmannen ser det som viktig at kommunen i sin planstrategi og i alt planarbeid ser hen til den demografiske utviklingen og hvordan den økonomiske handlefriheten er for kommunen i dag og utsiktene i årene fremover. Kvænangen kommune har i dag svært begrenset økonomisk handlefrihet. Kommunen har de siste årene hatt relativt akseptable driftsresultat sammenlignet med mange andre kommuner i fylket, men 2010 viste et negativt resultat. Tendensen har vært at driftsresultatene har blitt svakere. Regnskapsresultatene har over tid blitt holdt oppe ved bruk av disposisjonsfond og kommunen har brukt konsesjonskraftinntekter, som er en inntekt som kan svinge mye fra år til år, til finansiering av løpende driftsutgifter. Ved utgangen av 2010 har kommunen ingen disposisjonsfondsmidler igjen. Selv om lånegjelden i dag er relativt lav, vil den iht. gjeldende økonomiplan kunne øke betydelig.

Den demografiske utviklingen de siste 15 årene viser en jevn og betydelig nedgang i folketallet (14 %). Det har vært en betydelig nedgang i antall barn i barnehage- og grunnskolealder, og antall yrkesaktive har gått ned med over 25 % de siste 15 årene. Antall pensjonister har imidlertid holdt seg på om lag samme nivå.

I henhold til SSBs fremskrivninger av folketallet i Kvænangen kommune frem til 2040 vil utviklingen beskrevet ovenfor fortsette, i tillegg til at det vil bli en økning i aldersgruppen 80 år og eldre.

Det er og vil være en stor utfordring for Kvænangen kommune å tilpasse aktivitetsnivået til det synkende inntektsnivået som følge av befolkningsreduksjonen. Utvikling i folketall og befolkningssammensetning og de langsiktige trendene her er grunnleggende faktorer som kommunen må ta hensyn til ved dimensjonering av tjenestetilbudet og prioritering av midler mellom de ulike sektorene. Dette bør gjenspeiles i planstrategien og i de ulike kommunale planene.

Samfunnssikkerhet og klimatilpasning

Etter sivilbeskyttelsesloven § 14 skal kommunene utarbeide en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse. Denne analysen skal ligge til grunn for kommunens arbeid med samfunnssikkerhet og beredskap, herunder utarbeidelse av planer etter plan- og bygningsloven. Den skal også dekke hele kommunen og ta for seg temaer som faller inn under naturpåkjenninger, tjenesteyting og hendelser for øvrig. Kommunene er også etter plan- og bygningslovens § 4-3, pålagt å gjennomføre en risiko- og sårbarhetsanalyse for arealplanområdet. Denne kan være en del av den helhetlige risiko- og sårbarhetsanalysen.

I nasjonale forventninger har man trukket frem at kommunene også må vurdere risiko og sårbarhet knyttet til klimaendringer og hvordan dette påvirker planleggingen for utbygging i planområdet.

Kommunen har ikke, etter det Fylkesmannen vet, utarbeidet en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse etter ny sivilbeskyttelseslov. En helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse er helt grunnleggende for kommunens planarbeid. Etter Fylkesmannens vurdering er det derfor viktig at kommunen utarbeider en slik analyse i den videre planprosessen.

Kvæningen kommune vedtok i 2010 en kommunedelplan for klima og energi. Denne planen er et samarbeid med de øvrige kommunene i Nord-Troms. Klimatilpasning er imidlertid ikke et tema i planen, noe det heller ikke er krav om. Noen kommuner velger likevel å innarbeide klimatilpasningstiltak i klima- og energiplanen. Dette er noe Fylkesmannen anbefaler kommunen å ta stilling til ved neste revidering.

Siden klimatilpasning ikke har vært et tema i arbeidet med klima- og energiplanen er det viktig at det blir det i arbeidet med kommunal planstrategi.

Barn og unge

Sjumilssteget for barn og unges beste har som målsetning å legge til rette for utvikling av gode, tverrfaglige tilbud for barn og unge, basert på prinsippet om tidlig innsats samt bedre barn og unges med- og selvbestemmelse når framtidens lokalsamfunn skal bygges.

Fylkesmannen anbefaler at kommunen i sin planstrategi vurderer hvordan arbeidet med sjumilssteget skal forankres og videreføres i planleggingen for kommende fireårsperiode.

Kommunen bør i arbeidet med kommunal planstrategi vurdere:

- om det bør utarbeides en kommunedelplan til kommuneplanens samfunnsdel for oppvekst- og utdanningsområdet som tar for seg hele løpet fra barnehage til videregående skole, herunder
  - generelt oppvekstmiljø
  - overganger barnehage/grunnskole/videregående skole
  - psykisk helse
  - rusforebyggende arbeid
  - forebygging og tiltak mot mobbing
  - tiltak mot frafall fra videregående skole
- om dimensjoneringen av barnehagetilbudet ivaretar retten til barnehageplass jf. bestemmelsene i barnehageloven
- dimensjoneringen av skoletilbudet på grunnlag av befolkningsutviklinga i kommunen
- kompetanseutfordringer og behov i barnehager og skoler, herunder kompetanse i samisk.

Helse

Vi har fått en ny folkehelselov fra 1. januar 2012 som gir kommunen ansvar for å fremme befolkningens helse. Folkehelseloven legger til rette for politisk forankring av folkehelsearbeidet. Prinsippet om å fremme befolkningens helse i alle sektorer ("helse i alt vi gjør") gjelder for kommunen. Det innebærer at helsehensyn skal integreres i beslutningsprosesser og for eksempel i utøvelse av rollen som eier av virksomhet og eiendom, arbeidsgiver, utviklingsaktør, tjenesteyter m.v.

Folkehelseloven sier bl.a. dette om hvordan kommunen skal ivareta befolkningens helse:

- Kommunen skal ta stilling til hvilke forhold vedrørende befolkningens helse som utgjør de viktigste utfordringene.
- Oversikten over utfordringer skal være skriftlig
- Utfordringene skal synliggjøres i kommunens planstrategi
- Basert på oversikten over utfordringer skal kommunen sette mål for utviklingen
- Basert på oversikten over utfordringer skal kommunen iverksette relevante tiltak

Nasjonalt folkehelseinstitutt (FHI) sender i januar 2012 ut skriftlige folkehelseprofiler til alle kommunene. De gir opplysninger om helsetilstand for den enkelte kommunes befolkning, og kan også lastes ned fra FHIs nettsider www.fhi.no/kommunehelse. FHI vil også drifte statistikkbanken Kommunehelse som blir tilgjengelig på <http://khs.fhi.no>. Fylkesmannen anbefaler kommunen å benytte disse verktøyene aktivt. Men mange viktige momenter ved befolkningens helse kan ikke leses ut av FHIs statistikkverktøy. Derfor er det viktig at kommunen også benytter lokal kunnskap og erfaring når man skal lage oversikten over helseutfordringer.

Landbruk

Utviklingen i landbruket medfører større enheter med behov for gode driftsforhold. Samtidig legges det opp til en variert bruksstruktur med landbruk i hele landet. Større sammenhengende jord- og skogarealer med god produksjon er derfor viktig å bevare, uavhengig av eiendomsstrukturen. Et sterkt jordvern er en viktig premiss ved utforming av arealbruk og bestemmelser i kommuneplanens arealdel.

For å utvikle landbruksnæringen i kommunen og for å sikre og ivareta landbrukets ressursgrunnlag i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel, anbefaler Fylkesmannen at Kvæningen kommune utarbeider en kommunedelplan for landbruket i kommunen, eller eventuelt innarbeider landbruket som en del av en næringsplan.

Fylkesmannen anbefaler at en kartfesting av landbrukets driftsarealer for jord- og skogbruk blir et tema i arbeidet med planstrategien. Kommunen bør utarbeide et kart over landbrukets kjerneområder som omfatter arealer for beitebruk, dyrket mark og dyrkbar skogsmark samt skogsmark av høg og middels bonitet fordelt på treslag. Temakartet kan brukes til å sikre landbrukets ressursgrunnlag og samtidig lokalisere annen virksomhet og arealbruk uten å komme utilsiktet i konflikt med landbruksnæringen.

På bakgrunn av temakartet om landbrukets kjerneområder kan også annen forvaltning avledes, for eksempel politikk for overdragelse av landbrukseiendommer og vurderinger av bo- og driveplikt, lokalisering av nye bygdenæringer i jord- og skogbruk, utbygging av driftsveger i skogbruket og potensialet for økt skogbruk gjennom avvirking og ressursoppbygging i kommunen. Jord- og skogbrukets rolle i miljø- og klimatilpasningen bør også vektlegges, for eksempel skogens muligheter til CO₂ binding. I arbeidet er det viktig å vurdere om kommunen i dag har tilstrekkelige ressurser til å løse aktuelle forvaltnings- og utviklingsoppgaver i landbrukssektoren, eller om sektorforvaltningen bør styrkes.

Beitebruksnæringa er Norges største utmarksnæring, nest etter skogbruket, men beiteressursene er ikke alltid forvaltet i tråd med dette. I Troms er det et utnyttet beitepotensial som kan gi økt verdiskaping i landbruksnæringen. Fylkesmannen vil be kommunen å vurdere om det er hensiktsmessig å utarbeide et detaljert beitebrukskart for Kvæningen. Målet er å kartlegge beitekvalitetene detaljert, beregne foringsverdiene på beitearealene og skissere arealer og potensialet for økt verdiskaping i kommunen. På basis av kartet, kan de mest verdifulle arealene sikres mot nedbygging og negativ påvirkning. Kartet vil også ha en funksjon i offentlig forvaltning, for eksempel ved bruksutbygginger, og i dialogen mellom landbruksnæring og andre samfunnsinteresser.

Kommunen har også en egen "Tiltaksplan for skogbruk" som kan brukes for å styre skogaktiviteten med avvirkning og ressursoppbygging mot arealene med stor verdiskaping.

Kvæningen kommune bør føre en aktiv dialog med næringsutøvere for å se om kommunen kan iverksette utviklingstiltak for å sikre og utvikle landbruket med tilknyttede næringer. God agronomi i det tradisjonelle jordbruket og forsterket satsing på bygdenæringer bør stå sentralt i kommunedelplanen for landbruket/næringsplanen.

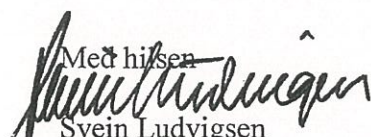
Erfaringer viser at landbruket også kan nyttes i den kommunale tjenesteproduksjonen innen oppvekst og helse/omsorg. Dette bør ses på i sammenheng med planverket innen nevnte sektorer.

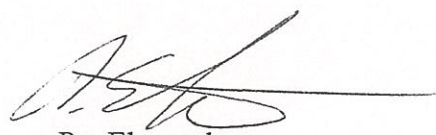
Universell utforming

Plan- og bygningsloven samt diskrimineringsloven stiller nye krav til samfunnet for å tilrettelegge private og offentlige funksjoner slik at alle kan bruke dem uavhengig av funksjonsevne. I regjeringens handlingsplan for universell utforming og økt tilgjengelighet er ett av målene at alle kommuner skal ha vedtatt en kommuneplan med retningslinjer for universell utforming innen 2025.

Arbeidet med kommunal planstrategi er et godt tidspunkt for å drøfte universell utforming som et ledd i samfunnsutviklingen i kommunen og sektorenes virksomhet når det gjelder videre planlegging. Tema som bør drøftes er blant annet:

- Behov for kartlegging/utfordringer kommunen står overfor og hvordan disse skal ivaretas gjennom den kommunale planleggingen.
- Kompetansenivå i kommunen og behovet for kompetansebygging.
- Behov for en egen kommunedelplan/handlingsplan, eventuelt innarbeiding av temaet i kommunenplanens samfunnsdel.

Med hilsen

Svein Ludvigsen
fylkesmann

Per Elvestad
Avdelingsdirektør

Saksbehandlere:

Landbruk: Marianne Vileid Uleberg, tlf. 77 64 21 20

Samfunnsikkerhet: Stig Tore Rennemo, tlf. 77 64 20 71

Universell utforming: Lone Alien Høgda, tlf. 77 64 21 36

Barn og unge: Solveig Bjørn, tlf. 71 64 20 51

Folkehelse: Anders Aasheim, tlf. 71 64 24 78

Samfunnsplanlegging: Lill-Hege Nergård, tlf. 77 64 21 27

Kopi til:

Troms fylkeskommune Postboks 6600 9296 Tromsø

Direktoratet for
mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Kvæningen kommune

9161 BURFJORD

	KVÆNINGEN KOMMUNE POSTMOTTAK
20 JAN 2012	
Til behandling:	
Saksbehandler:	<i>Apet</i>
Til orientering:	
Gradering:	

Deres ref: 2011/4462-1

Vår ref: 11/00891-2

Dato: 19.01.2012

ARBEID MED KOMMUNAL PLANSTRATEGI FOR KVÆNINGEN KOMMUNE - VARSEL OM OPPSTART

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) viser til ovennevnte sak, mottatt 16.12.2011. Vi har følgende kommentarer.

Innledningsvis vil vi få opplyse om at 1. januar 2010 trådte lov av 19. juni 2009 nr. 101 om erverv og utvinning av mineralressurser (mineralloven) i kraft, og at Bergvesenet endret navn til Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) fra samme dato. Vi ber om at adresselista oppdateres i henhold til dette.

Kommunen ønsker å innhente synspunkter fra statlige og regionale organer på forslag til planstrategi. Vi ser at det er signalisert et sterkt behov for å revidere kommuneplanens arealdel. Direktoratet for mineralforvaltning er statens fagorgan når det gjelder mineralske ressurser og vi foreslår at kommunen vurderer behovet for en egen utredning om dette temaet i det videre planarbeidet.

For å sikre en forsvarlig forvaltning av mineralske ressurser i kommunen er det viktig at råstoffområder vurderes både i et lokalt, regionalt og i et nasjonalt lys. Primært ønsker vi at mineralske ressurser blir kartlagt så godt som mulig. Slik vil kommunen ha et godt verktøy i forbindelse med langsiktig arealdisponering på eget område og i samhandling med nabokommuner og med regionalt nivå. Dette sikrer blant annet langsiktig tilgang på byggeråstoffer. Viktige områder kan avsettes til råstoffutvinning og beskyttes mot annen nedbygging og mot vern.

Vi har ikke andre innspill til den kommunale planstrategien.

Med hilsen

Børre Fiva

Børre Fiva
senioringeniør

Stein Erik Hansen
Stein Erik Hansen
senioringeniør

Kvænangen kommune
Rådhuset
9161 BURFJORD

KVÆNANGEN KOMMUNE POSTMOTTAK
19 JAN 2012
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Bernt</i>
Til orientering: <i>Kiv, Oddvar</i>
Gradøring:

Ávjovárgeaidnu 50
9730 Kárásjohka/Karasjok
Telefovdna +47 78 47 40 00
Telefákša +47 78 47 40 90
samediggi@samediggi.no
www.samediggi.no
NO 974 760 347

ÁŠŠEMEANNUDEADDJI/SAKSBEHANDLER
Sten Olav Heahttä, +47 78 48 42 24
sten.olav.heahтта@samediggi.no

DIN ČUJ./DERES REF.
2011/4462-1

MIN ČUJ./VÅR REF.
11/6047 - 2
Almmut go váiddát oktavuoda/
Oppgís ved henvendelse

BEAIVI/DATO
16.01.2012

Vedr. varsel om igangsatt arbeid med kommunal planstrategi i Kvænangen kommune - Sametingets innspill

Vi viser til deres varsel datert 13.12.2011 om igangsatt arbeid med kommunal planstrategi.

1. Generelt om Sametingets rolle i planlegging

Et viktig hensyn som skal ivaretas i planlegging etter den nye plan- og bygningslovens plandel er å sikre naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutvikling og samfunnsliv (jf. § 3-1). Denne bestemmelsen utfyller lovens formålsparagraf for plansystem spesielt. Bestemmelsen er derfor også av betydning ved tolkning av lovens øvrige bestemmelser.

Sametinget er i loven pålagt plikten i å bistå i planleggingen når den berører saker av betydning for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv (jf. § 3-2). Sametingets plikt til å delta i planleggingen innebærer også en rett etter loven til å kunne reise innsigelse til arealplaner og bringe regionale planer inn for departementet dersom saker av vesentlig betydning for samisk kultur eller næringsutøvelse ikke er tilstrekkelig ivaretatt (jf. §§ 5-4 og 8-4).

Disse bestemmelsene i loven gjør det nødvendig at Sametinget klargjør grunnlaget for sin deltakelse i planarbeidet. For at Sametinget skal kunne ivareta sine lovpålagte oppgaver på en forutsigbar måte overfor planmyndighetene har Sametinget utarbeidet en planveileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv. Planveilederen begrunner og konkretiserer hensyn som bør og må tas i planleggingen for å sikre det samiske naturgrunnlaget. Den vil være spesielt relevant i forbindelse med kommunal planlegging. Planveilederen ble vedtatt i Sametingets plenum i juni 2010. Det vedtatte dokumentet kan lastes ned fra <http://www.sametinget.no/filnedlasting.aspx?FilId=2841&ct=.pdf>

2. Samisk næringsutøvelse

Også når det gjelder arbeidet med kommunens planstrategi, slik som med kommuneplanens samfunnsdel og arealdelen av kommuneplanen, ønsker Sametinget at reindriften involveres tidlig. Det

påligger også å sikre aktiv medvirking fra grupper som krever spesiell tilrettelegging jf. plan- og bygningsloven § 5-1 andre ledd. Dette er presisert i merknadene til samme: *Det kan også gjelde grupper av den samiske befolkningen som ikke bestandig har samme tilgang på aviskunngjøring og annen planinformasjon som den øvrige befolkningen i kommunen. Det særlige ansvaret for å sikre aktiv medvirking for grupper av den samiske befolkningen følger også av ILO-konvensjonen nr. 169.* Kommunen bør ta initiativ til et møte med reindriftsnæringen slik at man kan få drøftet eventuelle problemstillinger og spørsmål tidlig i arbeidet med planstrategien.

Jordbruket spiller en sentral rolle i å opprettholde levende bygder og samisk kultur. Jordbruket er også viktig i bevaringen og utviklingen av det samiske språket. Sametingets hovedmål for næringen er å opprettholde sysselsettingen og bruksstrukturen. I arealsaker er det viktig å ha strategier på å sikre dyrka mark for fremtidige generasjoner. Omdisponering av dyrka og dyrkbar mark er en kortsiktig løsning som ikke fremmer en bærekraftig utvikling i samiske områder. Et strengt jordvern vil sikre matproduksjon i fremtida.

For jordbruket i samiske områder utgjør utmarksområder en viktig del av det økonomiske grunnlaget spesielt for sau og geit. Det er derfor ønskelig å opprettholde bruken av slåttemark, kulturbeiter og utmarksbeiter til jordbruksformål. Utmarka utgjør dessuten en viktig ressursbase både i reiselivsutviklingen og i høsting av tradisjonelle utmarksprodukter.

I samiske områder finnes få alternative arbeidsplasser. Av den grunn er det viktig å ha strategier som sikrer en positiv utvikling i jordbruksnæringen. Det har betydning for rekruttering av unge og det å få flere kvinner til å satse på jordbruk i samiske områder som levevei.

Den sjøsamiske kulturen er bygd på fjord- og kystfiske, både som levevei alene, men også i kombinasjon med andre næringer. Fiskeressursene er et viktig grunnlag for å trygge og utvikle næringsliv, kultur, språk og identitet. Sametingets målsetting for fiskeripolitikken er at folk i samiske områder har en sedvanebasert rett til å skaffe seg et rimelig utkomme av de marine ressursene. De lokale ressursene danner grunnlaget for fiske og drives også i nær tilknytning til husholdets sosiale nettverk. Det bør legges vekt på tradisjonell kunnskap ved forvaltning av fisket og rammebetingelsene for rekruttering til fiskeryrket bør prioriteres. Opprettholdelse og utvikling av mottak av fisk i kyst- og fjordområdene er et bærende element for bevaring og utvikling av bosetting.

Oppdrett av marine arter i samiske områder har et utviklingspotensial i seg. Den må drives på en miljøvennlig måte som ikke er til hinder for tradisjonell fjordfiske eller på noen måter truer de lokale fiskestammene. Plassering av nye oppdrettskonsesjoner vil være en konsultasjonssak for Sametinget.

Vi vil også gjøre oppmerksom på at det finnes annen samisk utmarksnæring der bl.a. småbruk, fiske, jakt, duodji (tradisjonelt samisk håndverk) og sanking ofte drives i kombinasjon med hverandre. Det er all grunn til å tro at dette også gjelder for Kvænangen kommune.

Tradisjonell kunnskap om og bruk av områder må legges til grunn for utforming av planer. Det må legges vesentlig vekt på hensynet til naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv, slik at det bevares gjennom planen og ikke trues. (Sametingets planveileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv, pkt. 4 b og d).

Sterke og levende samfunn med allsidig næringsliv er en sentral forutsetning for å opprettholde bosetting i samiske samfunn. Sametinget har tilskuddsordninger for bl.a. næring, kultur, språk, tradisjonell kunnskap og duodji.

Samtlige av Sametingets tilskuddsordninger gjelder for Kvænangen kommune. Befolkningen og bedrifter i Kvænangen kommune har anledning til å nyttiggjøre seg av disse ordningene.

3. Samfunnshensyn

Sametinget vil i denne sammenhengen gjøre spesielt oppmerksom på kapittel 5 i Sametingets planveileder som omhandler hensyn å ta i forhold til samisk kultur. Her vil vi peke på pkt. 5-1:

Planlegging bør legge til rette for å opprettholde bosettingsmønster og lokalsamfunn som bidrar til å sikre samiske kultur (...). Vi vil også peke på pkt. 5-2 som omhandler samiske barns rett til å opprettholde og videreutvikle sin samiske identitet. Kommunen bør undersøke om det finnes et behov blant befolkningen for tiltak som kan bidra til å ivareta og styrke den samiske identiteten.

Sametinget har som mål at samisk språk styrkes og at språket blir en naturlig del av den norske offentligheten. Vi ønsker at det samiske språket skal tas i bruk i flere sammenhenger på alle plan i samfunnet. Samiske stedsnavn er verdifulle fragmenter av samisk språkarsv. Det kulturelle mangfold som framstilles i samiske stedsnavn må komme til syne i alle samiske områder. Sametinget forventer at kommunen innlemmer samiske stedsnavn som en naturlig del av sitt planverk. Kvænangen kommune bør i planstrategien legge til rette for tiltak som kan bidra til å ta vare på og styrke bruken av det samiske språket.

4. Samiske kulturminner

Samer har hatt tilhold innenfor grensene til det som i dag er Kvænangen kommune i lang tid. Store deler av det som i dag oppfattes som tilnærmet uberørt natur og villmarkspregede områder, er og har vært samiske kulturlandskap. Den tradisjonelle samiske bruken av et område kan være vanskelig å spore ute i naturen, da man ofte har vært svært forsiktig i sin utnyttelse av naturressursene og landskapet. Mye har grodd til og forsvunnet allerede. Dette gjør at samiske kulturminner er særlig utsatt for ødeleggelse. Registreringene er fortsatt mangelfulle, noe som gjør at det i store områder ikke er gjort noen dokumentasjon av samiske kulturminner. Samiske stedsnavn kan være det eneste som vitner om en samisk tilstedeværelse i området.

5. Oppsummering

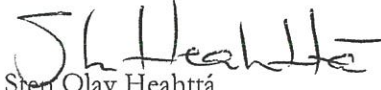
Sametinget ønsker at Kvænangen kommune tar hjelp i *Sametingets planveileder for sikring av naturgrunnlaget for samisk kultur, næringsutøvelse og samfunnsliv for planlegging etter plan- og bygningslovens plandel* i det videre arbeidet med kommunens planstrategi. Planveilederen skal virke som en hjelp i planleggingen for kommunene slik at samiske forhold ivaretas i hvert trinn i prosessen.

Kvænangen kommune bør tilrettelegge for innspill fra reindriftsnæringen som er tilstede i kommunen. Kommunen bør også undersøke om det finnes et behov blant befolkningen for tiltak som kan bidra til å ivareta og styrke den samiske identiteten blant barn og voksne.

Sametinget ønsker lykke til med arbeidet med kommunens planstrategi og håper den vil bli et nyttig verktøy for den videre planleggingen i kommunen.

Dearvvuođaguin/Med hilsen

Sunniva Skålnes
ossodatdirektevra/avdelingsdirektør

Sten Olav Heahtta
seniorráđdeaddi/seniorrádgiver

KVÆNANGEN KOMMUNE
SEKTORLEDER FOR TEKNISK DRIFT I
KVÆNANGEN
Rådhuset
9161 BURFJORD

Dykkar ref:
Vår ref: 2012/014216
Dato: 20.01.2012
Org.nr: 985399077

KVÆNANGEN KOMMUNE POSTMOTTAK
23 JAN 2012
Til behandling: <i>[Signature]</i>
Saksbehandler: <i>[Signature]</i>
Til orientering:
Gradering:

Innspel til kommunal planstrategi i Kvænangen.

Mattilsynet DK Nord Troms har motteke brev med varsel om inngangsett arbeid med kommunal planstrategi.

Mattilsynet fører blant anna tilsyn med kommunale vannverk (Forskrift om vannforsyning og drikkevann) og har ein del innspel som gjeld vannverka.

Drikkevannsforskrifta set klare krav til vannkvalitet og dokumentasjon av vannkvalitet (vannprøver og dokumentasjon av driftsrutinar og internkontroll. Sjå §§ 5,12 og vedlegg

Det er krav om vannbehandling som er tilpassa vannkilden. For godkjenningss-pliktige vannverk skal det vera 2 hygieniske barrierer jfr. § 14.

Eit vannverk er godkjenningsspliktig:

- når det leverer vatn til 20 husstander (herunder hytter) eller minst 50 personer.
- når det leverer vatn til institusjonar, skule eller barnehage.

For Kvænangen kommune gjenstår ein del før vannverka er oppgraderte til å tilfredsstilla vannforskrifta. Burfjord Vannverk er godkjent. Ellers er ikkje vannverka godkjende.

For **Sørstraumen vannverk** hastar det med å få desinfeksjonsanlegg på plass. Store endringar som dette skal plangodkjennast av Mattilsynet. Det er viktig med ei heilheitsvurdering av råvann, vannkvalitet og vann-behandling med hensyn til leveringssikkerhet og kvalitetssikkerhet. Vannverket skal kunna dokumentera korleis drikkevannsforskrifta skal oppfyllest.

Storeng vannverk har ofte påvist coliforme bakterier og E.Coli. Tiltak for å sikra vannkvaliteten må utredast og gjennomførast. Der er viktig å ta hensyn til virksoheter som produserer eller serverer mat.

Kvænangsbøtn Vannverk. Vannverket er lite og har ikkje hatt store problemer med vannkvaliteten dei siste åra. På grunn av at talet på abonnentar er i grenselandet har det vore usikkert om vannverket er godkjenningsspliktig. Men krava til vannkvalitet gjeld uansett. Det er viktig med ei heilheits-vurdering av vannkvaliteten og vannkvalitets-sikkerheten.

Mattilsynet
Distriktskontoret Nord-Troms

Saksbehandler: Astrid Einevoll
Tlf: 06040 / 77770348
Besøksadresse: Lyngsmark 2, Storslett
E-post: postmottak@mattilsynet.no
(Hugs namnet på mottakaren)

Postadresse:
Felles postmottak, Postboks 383
2381 Brumunddal
Telefaks: 23 21 68 01

Kjækan vannverk er godkjenningspliktig på grunn av skulen og barnehagen. Mattilsynet har forstått det slik at dette vannverket no er kommunalt. Desinfeksjonsanlegg må på plass. Heilheitsvurdering og oppgradering må sørge for at vannkvalitet og sikkerhet tilfredsstillir krava i forskrifta.

Badderen og Altaeidet vannverk har UV-anlegg, men treng risikovurdering og oppgradering med hensyn til behov for reserveløysingar og vannkvalitetssikkerhet ved uønska hendelser.

Alle vannverka i Kvæningen er mangelfullt registrert i skjmatenester (vannverks-innrapporteringar). For eksempel: Detaljer om vannverket forsyner næringsmiddelvirksomheter, institusjoner, fiskebruk osv. Antal personar og husstader vannverket leverer til. Ledningsnett. Dette må gås igjennom og rettast opp.

Godkjenningspliktige vannverk må søkja om godkjenning. Store endringar krev plangodkjenning.

Alle vannverka i Kvæningen må sørge for at driftsplan, internkontroll og beredskapsplaner er oppdaterte og fungerer i praksis.

Mange av desse punkta er med i Kvæningen Kommune sin handlingsplan for vannverka som vart utarbeida og oversendt Mattilsynet i 2006.

Tidsskjemaet for denne planen er ute, men mykje er enno ugjort.

Mattilsynet vil ha dette med i ny kommunal planstrategi i Kvæningen. Det bør knyttast tidsfristar til tiltaka.

I dette innspelet er det skissert opp grove punkter. Ved behov for innspel til detaljplanlegging, ta kontakt med Mattilsynet.

Mattilsynet ynskjer ein fortsatt god dialog med Kvæningen Kommune i forhold til vannverka og håper at det blir fortgang i oppgraderings- og godkjenningsprosessane.

Med helsing

Knut Harald Bach-Gansmo
seniorinspektør

Astrid Einevoll
seniorinspektør

Kvæningen kommune
Rådhuset
9161 BURFJORD

KVÆNANGEN KOMMUNE POSTMOTTAK
22 FEB 2012
Til behandling:
Saksbehandler: <i>Bernt</i>
Til orientering:
Gradering:

Vår ref.:
11/3541-8
Løpenr.:
5431/12

Saksbehandler:
Stine Larsen Loso
Tlf. dir.innvalg:
77 78 81 85

Arkiv:
140 KPLAN
Deres ref.:
2011/4462-1

Dato:
16.02.2012

SVAR - KVÆNANGEN KOMMUNE - VARSEL OM IGANGSATT ARBEID MED KOMMUNAL PLANSTRATEGI

Troms fylkeskommune viser til brev datert 13.12.2011 fra Kvæningen kommune vedrørende innspill til kommunal planstrategi.

Målet for Troms fylkeskommune er at kommunene i Troms har planer i tråd med plan og bygningsloven - som omhandler kommunal planstrategi, samfunnsdel og arealdel - at kommunale planstrategier er samorda med regional planstrategi og at Troms fylkeskommunes bidrag til høringer av kommunal planstrategi og kommunale planer er godt koordinert.

Troms fylkeskommune, Kulturetaten, ved avdeling for kulturarv har følgende innspill til kommunal planstrategi for Kvæningen kommune:

Kommunal planstrategi er et viktig ledd i realiseringen av de nasjonale målene på både kulturminne- og landskapsområdet, og der sektorenes virksomhet må drøftes. Kulturminner, kulturmiljø og landskap bør inngå i redegjørelsen for miljøstatus, og disse temaene bør behandles som del av kommunens langsiktige arealstrategi.

Nasjonale forventinger til regional og kommunal planlegging.

Vi ønsker å sette søkelys på noen av disse som berører vårt ansvarsområde.

- Store viktige landskapsverdier må ikke gå tapt ved tilrettelegging for fornybar energi.
- Ved planlegging av omgivelser og bebyggelse, by- og tettstedsutvikling bør det tas hensyn til tradisjonell bruk, kulturmiljø, estetikk, tilgjengelighet og universell utforming. Kulturminner og kulturmiljøer tas aktivt i bruk som ressurser.
- Planlegging av ny infrastruktur bør unngå nedbygging av viktige kulturlandskap og inngrep i viktige kulturminner og kulturmiljø bør unngås.

- Landskap, kulturmiljø og kulturminner utgjør et viktig grunnlag for verdiskaping og næringsutvikling. Forvaltningen av kultur- og naturverdiene er bærekraftig og ivaretar naturmangfold og kulturhistoriske verdier.
- Planlegging bør bygge på oppdatert og tilgjengelig kunnskap om arealbruk og natur-, kulturminne-, kulturmiljø- og landskapsverdier. Nødvendig kartlegging og vurdering av disse verdiene inngår i planleggingen.
- Hensyn til kulturlandskapet bør tas i forbindelse med jordvernmålene.
- I arealplanleggingen bør kommunen bidra til økt bevissthet og kunnskap om landskapsverdier og ivareta landskapshensyn.
- Kommunen bør ta særlige hensyn til natur- og kulturmiljø, friluftsliv og landskap i vurdering av arealbruken i strandsonen.
- Kommunen bør registrere og verdisette kulturminner og kulturmiljø som har lokal verdi og innarbeide disse i planer etter plan- og bygningsloven.

Vi ber om at det utarbeides en temaplan for viktige kulturminner, kulturmiljø og landskap i forbindelse med kommuneplan for Kvæningen.

Vi vil oppfordre kommunen til å utarbeide en kommuneplan ihht ny plan- og bygningslov, der hensynssoner for kulturminner, kulturmiljø og landskap blir tatt inn i planarbeidet og synliggjort som viktige ressurser.

Vi kan veilede og samarbeide med utvalg av kulturminner og kulturmiljøer av nasjonal, regional og lokal verdi, og hvordan disse kan sikres og bevares gjennom bestemmelser og retningslinjer i kommuneplanen.

Nyttig for det videre arbeidet kan være Riksantikvarens veileder *Kulturminner, kulturmiljøer og landskap. Plan- og bygningsloven.*, utgitt i juni 2010, og *Landskapsanalyse. Framgangsmåte for vurdering av landskapskarakter og landskapsverdi.*, utgitt i 2010 av Direktoratet for naturforvaltning og Riksantikvaren.

Troms fylkeskommune, Kulturretaten, ved avdeling for folkehelse, idrett og friluftsliv har følgende innspill til *Kommunal planstrategi* for Kvæningen kommune:

Folkehelse

Den kommunale planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling. I den sammenheng er en vurdering av folkehelseutfordringer, og hvordan kommunen skal møte disse sentralt. Dette ansvaret er fastsatt i *lov om folkehelsearbeid* som trådte i kraft 1. januar i år.

Kommunen skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Oversikten skal være skriftlig og identifisere folkehelseutfordringer i kommunen, herunder vurdere konsekvenser og årsaksforhold. Oversikten skal inngå som grunnlag for arbeidet med kommunal planstrategi. Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer jf. oversikten. Vi gjør oppmerksom på at Nasjonalt folkehelseinstitutt nylig har sendt ut kommunale folkehelseprofiler som kan benyttes i dette arbeidet (www.fhi.no/kommunehelsa). Et helse- og levekårsatlas for Nord-Norge inneholder også data for deres kommune, se <http://www.helse-nord.no/helseatlas/category27764.html>. Troms fylkeskommune ønsker å understreke betydningen av helsefremmende faktorer i oversiktene.

Folkehelseloven gir ansvaret for folkehelsearbeid til kommunen som sådan. Dette innebærer at kommunen skal bruke alle sine sektorer for å fremme folkehelse, ikke bare helsesektoren. Derfor bør kommunen vektlegge det tverretatlige ansvaret for folkehelsearbeidet når kommunal planstrategi skal utvikles.

Det mest sentrale i folkehelsearbeidet i Norge er utfordringen med å utjevne sosiale ulikheter. Helsedirektoratet angir følgende eksempler på levekår og samfunnsforhold som påvirker folks helse, særlig med tanke på sosial ulikhet: arbeidsdeltakelse, utdanning, inntekt, boligforhold, sosial tilhørighet og tilgjengelighet, lovpålagte tjenester, herunder helsetjenester, ytre miljøfaktorer og individuell helseatferd (IS-0333 Folkehelse og kommuneplanlegging, Helsedirektoratet).

Skade- og forebyggende arbeid er et satsingsfelt i Troms fylke, det er naturlig at kommunen vurderer tiltak knyttet til et trygt lokalsamfunn i strategiprosessen.

Forøvrig viser vi til følgende veiledere i arbeidet med folkehelse og kommuneplanlegging:

- www.helseiplan.no
- IS-0333 Folkehelse og kommuneplanlegging – moment- og tipsliste, Helsedirektoratet.

Friluftsliv

Friluftsliv er viktig for folkehelse, trivsel og stedstilhørighet. Natur og landskapskvaliteter har stor betydning for lokal og regional verdiskaping. Områder som er tilrettelagt for skånsom bruk er grunnleggende for et naturbasert reiseliv. For å sikre allmennhetens friluftsinnteresser, natur og miljøkvaliteter er det viktig å få oversikt over, verdivurdert og kartfestet områder med gode friluftslivskvaliteter.

Kommunene i Troms ble i 2010 invitert av Troms fylkeskommune til samarbeid om kartlegging og verdivurdering av viktige friluftsområder. Kvæningen kommune er godt i gang med dette arbeidet. Troms fylkeskommune anbefaler at kommunen i sin planstrategi vurderer hvordan arbeidet med kartlegging og verdivurdering av friluftsområdene skal forankres og tas i bruk i planleggingen for kommende fireårsperiode.

Verdikartleggingen danner en basiskompetanse om friluftslivsområdene. Arbeidet med kommunal planstrategi kan være et godt tidspunkt for å drøfte videre tilrettelegging og bruk av disse gjennom en sti og løypeplan. I forhold til fylkeskommunens virkemiddelordninger er det en styrke om kommunens tilrettelegging av friluftslivsområder tas med i kommunens planlegging på linje med spillemiddelordningen der det stilles krav om en egen kommunedelplan som inkluderer en prioritering av anlegg for idrett og fysisk aktivitet.

Troms fylkeskommune, Plan- og næringsavdelinga har følgende innspill til kommunal planstrategi for Kvæningen kommune:

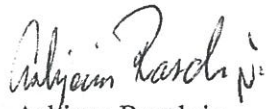
Planstrategien bør - som loven sier - omfatte ei drøfting av kommunens strategiske valg knytta til langsiktig arealbruk. Mange interessekonflikter kan unngås ved å ha en forsvarlig arealforvaltning som gir forutsigbarhet og langsiktighet i bruk og vern av arealer.

Troms fylkeskommune forutsetter videre at Kvæningen kommune også følger lovens tekst knytta til medvirkning, behandlingen av strategien og offentliggjøring av denne.

Troms fylkeskommune viser forøvrig til invitasjon til Planforum 29. februar 2012 på Reisafjord hotell i Sørkjosen. På dette dialogmøte skal vi 1) i fellesskap komme frem til hvilke satsningsområder kommunen bør gå videre med, 2) hvilke satsningsområder som kan

være felles for noen kommuner/som bør samarbeides om på lokalt og regionalt nivå, og 3) som skal omtales i både den regionale og de kommunale planstrategiene.

Med vennlig hilsen

Asbjørn Rasch jr
Plan- og næringssjef

Stine Larsen Loso
Avdelingsleder

Kopi:
Samferdselsetaten
Kulturetaten

Kvæningen

Fra 1. januar 2012 trer lov om folkehelsearbeid i kraft. Folkehelseprofilen er et bidrag til kommunens arbeid med å skaffe seg oversikt over helsetilstanden i befolkningen og hvilke faktorer som kan påvirkes.

Utgitt av
Nasjonalt folkehelseinstitutt
Avdeling for helsestatistikk
Postboks 4404 Nydalen
0403 Oslo
E-post: kommunehelsa@fhi.no

Redaksjon:
Geir Stene-Larsen (ansv. redaktør)
Else-Karin Grøholt (fagredaktør)
I redaksjonen: Fagredaksjon for folkehelseprofiler
Forsidefoto: Colourbox
Bokmål

Elektronisk distribusjon:
www.fhi.no/kommunehelsa

Hovedtrekk i kommunens folkehelse

All statistikk er basert på kommunegrenser i 2011. Temaområdene er valgt ut i fra et forebyggingspotensial, det gjelder også området helse og sykdom. Indikatorene tar høyde for kommunens alders- og kjønnssammensetning.

Om befolkningen

- Det har vært en reduksjon i befolkningen i kommunen i 2010.
- Andelen eldre over 80 år er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.
- Forventet levealder for menn er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Levekår

- Flere personer har grunnskole som høyeste utdanning sammenlignet med landet forøvrig.
- Kommunen er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet når det gjelder andelen personer i husholdninger med lav inntekt.
- Arbeidsledigheten er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.
- Andel uføretrygdete under 45 år er høyere enn i landet forøvrig.

Miljø

- Andel personer tilknyttet vannverk med forskriftsmessig tilfredsstillende analyseresultater mhp. E. coli, i prosent av befolkningen tilknyttet rapportpliktig vannverk, er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.
- Antall som legges inn på sykehus for personskader etter ulykker er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.

Skole

- Ungdom trives dårligere på skolen enn det som er vanlig ellers i landet, vurdert etter trivsel hos 10.-klassinger.
- Tallgrunnlaget for mestringsnivå i lesing er utilstrekkelig for statistisk testing.
- Tallgrunnlaget for frafall i videregående skole er utilstrekkelig for statistisk testing.

Levevaner

- Røyking ser ut til å være et større problem enn ellers i landet, vurdert etter andelen gravide som røyker ved første svangerskapskontroll. Vi har ikke tall for resten av befolkningen.
- Tall for overvekt på kommunenivå er under utarbeidelse.

Helse og sykdom

- Antall personer som bruker legemidler mot psykiske lidelser, som blant annet angst og depresjon, er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet.
- Hjerte- og karsykdom er ikke entydig forskjellig fra landsgjennomsnittet, vurdert etter antall pasienter behandlet i sykehus.
- KOLS og astma hos voksne ser ut til å være mer utbredt enn ellers i landet, basert på bruk av legemidler (45-74 år).
- Utbredelsen av type 2-diabetes, målt ved bruk av legemidler, ser ut til å være høyere enn ellers i landet (30-74 år).

Sosial ulikhet i helse

De siste 30 årene har alle grupper i landet fått bedre helse, men helsegevinsten har vært størst for personer med lang utdanning og høy inntekt. For eksempel har denne gruppen lengre forventet levetid enn personer med lavere utdanning og inntekt. Særlig de siste ti årene har helseforskjellene økt, det gjelder både fysisk og psykisk helse, og både barn og voksne. Utjevning av sosiale helseforskjeller er derfor en viktig målsetting i folkehelsearbeidet.

Store forskjeller i utdanning og inntekt kan være en pekepinn på at det også er store sosiale helseforskjeller i kommunen.

Figur 1 er et bilde på inntektsulikhet i kommunen i 2009 sammenlignet med landet. Inntektsulikhetens målet (Gini-koeffisienten) som vises varierer mellom 0, som vil si at det ikke er inntektsforskjeller, og 1, som vil si at én person eier all inntekt eller formue i kommunen. Gini-koeffisienten blir sterkt påvirket av ekstremverdier, for eksempel hvis få personer har svært høy inntekt. Den må derfor tolkes med varsomhet.

Arbeidsdeltakelse og sykefravær

Lange sykmeldinger øker risikoen for senere uførepensjon. Etter uføretrygging er det ofte mindre sjans for å komme tilbake til arbeidslivet igjen.

Årsakene til sykefravær og uførepensjon er ofte sammensatte. Det er derfor viktig å tolke arbeidsledighet, sykefravær og uførhet i lys av kunnskap om lokale forhold.

Figur 2 viser andel uføretrygdede under 45 år i kommunen sammenlignet med landet (treårig glidende gjennomsnitt, standardisert for alder og kjønn). Året 2010 betyr her et gjennomsnitt for perioden 2008-2010.

Dagens velferdsordninger gir den enkelte et viktig sikkerhetsnett, men det kan også være uheldig for helse dersom man ikke lenger har et arbeid å gå til. Man mister blant annet det sosiale nettverket som man har på jobben. Grupper som står utenfor arbeidsliv og skole har ofte dårligere psykisk helse og mer usunne levevaner enn personer som er i arbeid. De siste ti årene har andelen som får sykmelding og uføretrygd vært høyere i Norge enn i andre OECD-land.

Skolemiljø og utdanning

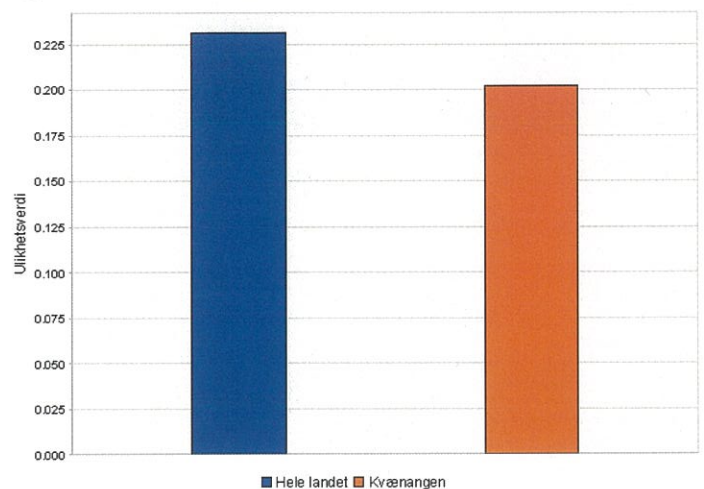
Trivsel i undervisningssituasjonen påvirker elevenes motivasjon for læring og deres evne til å mestre faglige utfordringer. Trivsel og skoleprestasjoner i grunnskolen påvirker dermed mulighetene til å fullføre videregående utdanning. Gruppen som faller ut av videregående skole, har oftere dårligere helse, mindre sunne levevaner og dårligere økonomi.

Utdanning bidrar til å fremme helse videre i livet gjennom arbeid og deltakelse i samfunnet. Skolen er dessuten en viktig sosial arena som gir venner, fellesskap og følelse av tilhørighet.

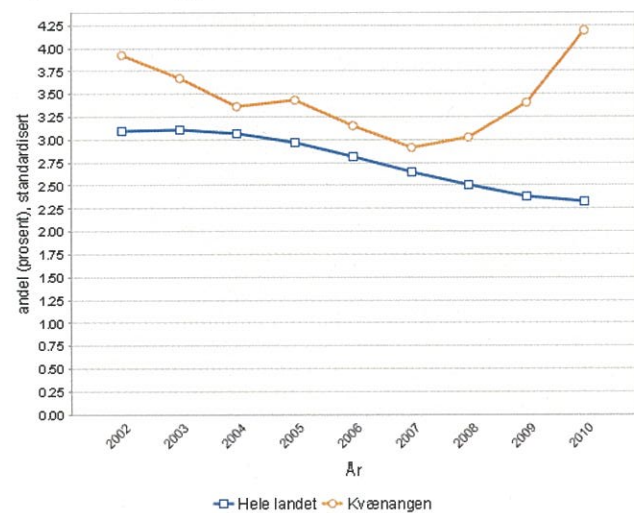
Data om faglige ferdigheter, trivsel og fravær av mobbing i barne- og ungdomsskolen kan sammen gi en bredere forståelse av skolemiljøet i kommunen og peke på områder for å forebygge frafall i videregående skole.

Figur 3 viser andel elever på 10. trinn som trives på skolen i 2011. Kommunen er sammenlignet med landet, og tallene er standardisert for kjønn. Året 2011 betyr her et femårig gjennomsnitt for perioden 2007-2011. Begrenset tallgrunnlag kan føre til at kommunens verdier ikke vises.

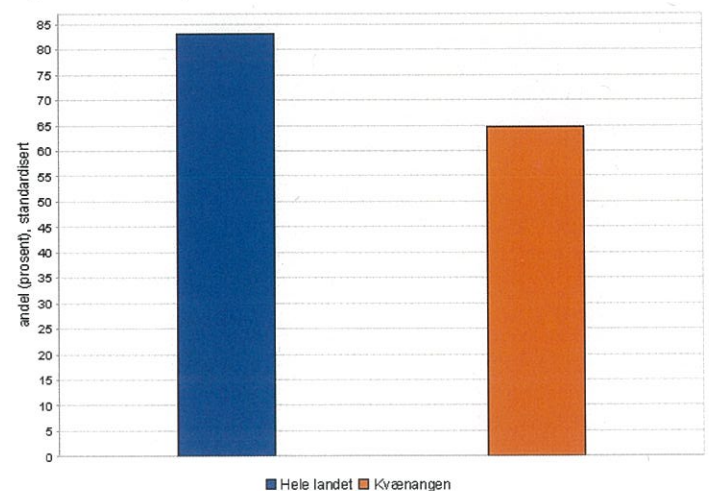
Figur 1. Inntektsulikhet, 2009

Figur 2. Uføretrygdede under 45 år, 2002-2010

Figur 3. Trivsel på skolen, 10. trinn, 2011

Skader og ulykker

Dødeligheten av skader og ulykker har gått jevnt ned siden 1950-tallet. Likevel er skader og ulykker fortsatt et betydelig helseproblem, spesielt blant barn, unge og eldre.

Blant eldre er hoftebrudd spesielt alvorlig fordi det kan medføre redusert funksjonsevne og behov for hjelp, og dermed redusert livskvalitet. En sterkt medvirkende årsak til brudd blant eldre, særlig for kvinner, er lav benmasse (osteoporose). Blant ungdom og unge menn forårsaker trafikkulykker både redusert helse og tapte liv.

Figur 4 viser personskafer etter ulykker behandlet i sykehus (alle aldre) i 2010. Kommunen er sammenlignet med landet, og tallene er standardisert for alder og kjønn. Året 2010 betyr her et treårig gjennomsnitt for perioden 2008-2010. Begrenset tallgrunnlag kan føre til at kommunens verdier ikke vises.

Statistikk over dødsårsaker og sykehusbehandlede personskafer viser kun omfanget av de alvorligste ulykkeskaferne. I tillegg er det mange mindre alvorlige ulykkeskafer. Det arbeides med å få bedre oversikt over ulykker og skader i Norge.

Levevaner

Røyking er den levevanen som i dag har størst betydning for folkehelsen. Selv om andelen røykere har gått ned, røyker fortsatt en stor del av befolkningen. Hos eldre ser vi at mange rammes av røykerelaterte sykdommer som lungekreft, kols og hjerte- og karsykdommer. Forekomsten av slike sykdommer i kommunen sier noe om tidligere års levevaner, se også punktet "helse og sykdom" nedenfor.

Figur 5 viser røyking blant gravide ved første svangerskapskontroll i kommunen sammenlignet med landet (tiårig glidende gjennomsnitt, standardisert for alder). Året 2010 betyr her et gjennomsnitt for perioden 2001-2010. Begrenset tallgrunnlag kan føre til at kommunens verdier ikke vises.

Fysisk aktivitet, kosthold, sosiale aktiviteter og bruk av rusmidler er eksempler på andre levevaner som har stor betydning for fysisk og psykisk helse i alle aldersgrupper. Tilrettelegging for fysisk aktivitet, gode nærmiljøer og stimulering av sosiale aktiviteter er eksempler på områder hvor kommunen har muligheter til å påvirke folkehelsen på en positiv måte.

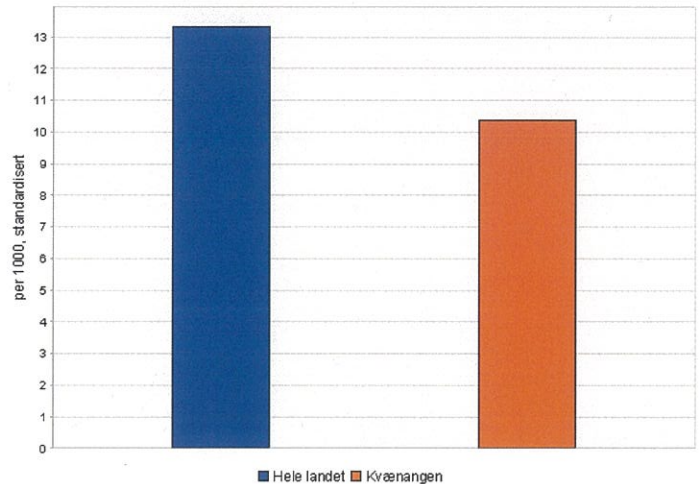
Helse og sykdom

Forekomsten av hjerte- og karsykdommer, kols, diabetes og røykerelaterte kreftsykdommer forteller noe om befolkningens tidligere levevaner. Vi har imidlertid lite statistikk om forekomst av livsstilssykdommer i kommunene.

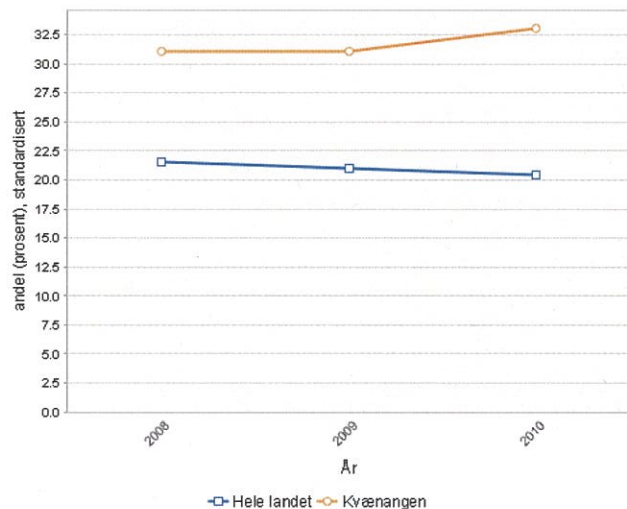
Figur 6 er basert på dødsårsaksregisteret og viser utviklingen i dødeligheten av hjerte- og karsykdommer i aldersgruppen 0-74 år. Kommunen er sammenlignet med landet (tiårig glidende gjennomsnitt, standardisert for alder og kjønn). Året 2009 betyr her et gjennomsnitt for perioden 2000-2009. Hvis dødeligheten er høy, er det ofte et signal om høy sykkelighet av blant annet infarkt og hjerneslag. Begrenset tallgrunnlag kan føre til at kommunens verdier ikke vises.

Også legemiddelstatistikken kan indirekte si noe om forekomsten av livsstilssykdommer, men data fra Reseptregisteret må tolkes varsomt. Forskrivningspraksis kan variere mellom kommuner, og et legemiddel brukes ofte mot flere ulike sykdommer.

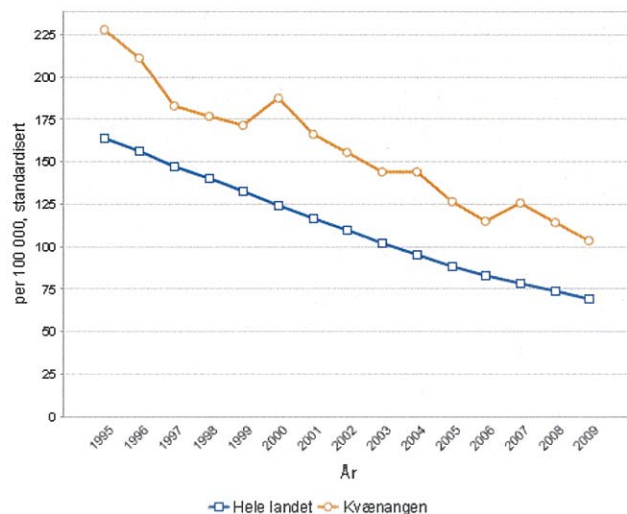
Figur 4. Sykehusbehandlede ulykkeskafer, 2010

Figur 5. Røyking ved første svangerskapskontroll, 2008-2010

Figur 6. Dødelighet av hjerte- og karsykdom, 1995-2009

Folkehelsebarometer for din kommune

I oversikten nedenfor sammenlignes noen nøkkeltall i kommune og fylke med landstall. Kommuner og fylker kan ha en alders- og kjønnsammensetting som avviker fra landsgjennomsnittet, og dette tas det hensyn til i tallkolonnene til venstre og i figuren. I kolonnene til høyre finner du nøkkeltallets omfang uten alders- og kjønnskorrigering.

Figuren fremstiller forholdstallene på en skala som øker fra 50 til 200 eller synker fra 200 til 50, avhengig av indikator. Forholdstall som er lavere enn 50 eller høyere enn 200 vises som en halvsirkel i figurens ytterkant. Forskjellen mellom kommunen og landet er testet for statistisk signifikans, se www.fhi.no/kommunehelsa

- Kommunen ligger bedre an enn landet for øvrig dette året/denne perioden
- Kommunen ligger dårligere an enn landet for øvrig dette året/denne perioden
- Testen viser at det er usikkert om kommunen ligger dårligere eller bedre an enn landet
- Ikke testet for statistisk signifikans
- ◆ Gjennomsnittsverdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
- Variasjonen mellom kommunene i fylket
- | Gjennomsnittet for Norge

"Grønn" verdi for et helsemål kan likevel innebære en viktig folkehelseutfordring for kommunen, da landsnivået ikke nødvendigvis representerer et ønsket nivå. For å få en mer helhetlig oversikt over utviklingen i kommunen kan du lage diagrammer i Kommunehelsa statistikkbank. Les mer på www.fhi.no/kommunehelsa og se Kommunehelsa statistikkbank <http://khs.fhi.no>.

Tema	Indikator	Forholdstall (Norge = 100)		Folkehelsebarometer for kommunen	Observerte verdier (ikke standardisert)		
		Kommune	Fylke		Kommune	Fylke	Norge
Om befolkningen	1 Født	49	98		6,1	12	13
	2 Befolkningsvekst	-	-		-1,7	0,68	1,3
	3 Befolkning i yrkesaktiv alder	92	100		62	67	67
	4 Befolkning over 80 år	113	92		5,1	4,1	4,5
	5 Befolkning over 80 år, framskrevet	207	101		8,5	4,2	4,1
	6 Forventet levealder, menn	96	99		74	76	77
	7 Forventet levealder, kvinner	100	100		82	82	82
Levekår	8 Grunnskole som høyeste utdanning	181	107		27	16	15
	9 Lavinntekt	115	95		11	9	9,5
	10 Inntektsulikhet, Gini	87	87		0,2	0,2	0,23
	11 Arbeidsledige	76	83		2,2	2,4	2,9
	12 Uforetrygdede	180	106		4,5	2,5	2,3
	13 Barn av enslige forsørgere	126	118		20	19	16
Miljø	14 Forskriftsmessig drikkevann mhp E.coli	98	92		85	80	86
	15 Personskader, behandlet i sykehus	78	91		12	12	13
Skole	16 Trives på skolen, 10. kl.	78	94		64	78	83
	17 Mobbes på skolen, 10. kl.	154	118		15	11	8,9
	18 Laveste mestringsnivå i lesing	-	94		-	25	27
	19 Frafall i videregående skole	-	125		-	32	26
Levevaner	20 Røyking, kvinner	165	120		33	25	20
	21 Overvekt	-	-		-	-	-
Helse og sykdom	22 Sosial ulikhet i dødelighet	-	-		-	-	-
	23 Behandlet i sykehus	97	100		170	161	163
	24 Psykisk lidelse, behandlet i sykehus	78	87		20	24	28
	25 Psykisk lidelse, legemiddelbrukere	92	85		138	112	131
	26 Hjerte-karsykdom, behandlet i sykehus	91	101		22	18	18
	27 Hjerte-karsykdom, dødelighet	147	125		153	87	69
	28 KOLS, behandlet i sykehus	-	90		-	2,9	3,2
	29 KOLS og astma, legemiddelbrukere	129	104		128	99	95
	30 Kreft, dødelighet	124	96		202	108	113
	31 Type 2-diabetes, legemiddelbrukere	198	107		77	34	31
	32 Hoftebrudd, behandlet i sykehus	77	95		2,2	1,9	2,2
	33 Lav fødselsvekt	-	90		-	4,6	5,1
	34 Høy fødselsvekt	-	97		-	3,7	3,8

Forklaring (tall viser til linjenummer i tabellen ovenfor):

Forkortelser: IAS=Indirekte aldersstandardisering, IKS=Indirekte kjønnsstandardisering

1. Per 1000, 2010. 2. %, 2010. 3. %, 16-66 år, 2011. 4. %, 2011. 5. % i 2020. 6/7. Beregnet basert på aldersspesifikk dødelighet, 15 års gjennomsnitt, 2009.8. %, 30-39 år, IAS, IKS, 2010. 9. % personer som bor i husholdninger med inntekt lavere enn 60 % av medianinntekt (EU), 2009. 10. Mål på inntektsforskjeller. Skala 0-1 der høyere verdi indikerer større ulikhet, 2009. 11. % av personer i arbeidssstyrken, 2010. 12. %, 18-44 år, IAS, IKS, 2010. 13. % av alle barn det betales barnetrygd for, 2010. 14. Andel personer tilknyttet vannverk med forskriftsmessig tilfredsstillende analyseresultater m.h.p. E.coli i prosent av befolkning tilknyttet rapportpliktig vannkilde, 2009. 15. Per 1000, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 16. %, 5-årig gjennomsnitt, IKS, 2011. 17. %, 5-årig gjennomsnitt, IKS, 2010. 18. % av 5. klassinger, 2-årig gjennomsnitt, IKS, 2010. 19. %, 2-årig gjennomsnitt, 2010. 20. % av kvinner på første svangerskapskontroll, 10-årig gjennomsnitt, IAS, 2010. 21. Data mangler. 22. Data mangler. 23. Per 1000, ekskl. psykiatrisk sykehus, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 24. Inkludert polikliniske konsultasjoner, per 1000, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 25. Per 1000, 0-74 år, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 26. Per 1000, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 27. Per 100 000, 0-74 år, 10-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2009. 28. Per 1000, >45 år, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 29. Per 1000, 45-74 år, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 30. Per 100 000, 0-74 år, 10-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2009. 31. Per 1000, 30-74 år, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 32. Per 1000, 3-årig gjennomsnitt, IAS, IKS, 2010. 33. %, 10-årig gjennomsnitt, 2010. 34. %, 10-årig gjennomsnitt, 2010.

Datakilder: Statistisk sentralbyrå, Dødsårsaksregisteret, NAV, Utdanningsdirektoratet, Vannverksregisteret, Norsk pasientregister, Medisinsk fødselsregister og Reseptregisteret. For mer informasjon om indikatorene, se <http://khs.fhi.no>

OPPVEKST OG KULTUR – UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Alle enheter som arbeider med barn og ungdom skal arbeide aktivt for å øke foreldreengasjementet.

SKOLER – hovedutfordringer

- Etablere gode og trygge opplæringsmiljøer for grunnskoleelever i alle aldersgrupper. Dette innebærer tidsriktige undervisningslokaler, høy kompetanse i personalet og tilstrekkelige ressurser slik at skolen som arbeidsplass blir en "lærende organisasjon"
- Større vekt på tilpasset opplæring slik at behovet for spesialundervisning avtar og elevene blir tilstrekkelig forberedt på videregående opplæring.
- Aktiv innsats mot mobbing på alle trinn og stort fokus på fysisk aktivitet.

-mulige løsninger på hovedutfordringene

- Lavt elevtall i kommunen samt bosettingsmønster tilsier at elevene på sikt bør samles i en skole. Ved godt tilrettelagt skoleskiss vil dette kunne skape gode opplæringstilbud for elevene og gode fagmiljøer for pedagogisk personale.
- Ved planlegging av ev. nybygg må det settes fokus på trivsel og muligheter for fysisk aktivitet parallelt med det pedagogiske.
- Videreføre og videreutvikle påbegynte prosjekter som f.eks vurdering for læring, tidlig innsats med fokus på lesing og skriving, bedre læringsmiljø.

BARNEHAGER – hovedutfordringer

- Etablere gode og trygge tilbud for alle barn i alderen 0 – 6 år der innhold og foreldremedvirkning har stort fokus.
- Barnehagene skal representere et pedagogisk tilbud.
- Aktiv innsats for tidlig avdekking av eventuelle behov for hjelpetiltak. Dette oppnås ved tett samarbeid med andre faginstanser (PPT, BUP, barnevern, helsesøster etc.)

-mulige løsninger på hovedutfordringene

- Øke pedagogtettheten i barnehagene
- Assistentstillinger besettes av fagarbeidere
- Sikre igangsatt barnehagenettverk i Nord Troms
- Samarbeidende faginstanser må være lett tilgjengelig og ha minimal ventetid.

KULTUR – hovedutfordringer

- Frivillig lagsarbeid er bærebjelken for kulturlivet i kommuner som vår. Disse må gis muligheter for utvikling og ekspansjon.
- Kulturskolearbeidet utmerker seg lokalt, regionalt og nasjonalt. Skolen bør styrkes i form av økte ressurser og egne lokaler.

- Arbeidet med utvikling av biblioteket til et fullgodt studiebibliotek i samarbeid med Nord Troms studiesenter må utvikles i form av økte ressurser og bedre lokaliteter.
- Den kommunale fritidsklubben har store utfordringer i forhold til "uorganisert" ungdom. Nye lokaler er nødvendig.
- Styrke kulturvernarbeidet/ kommunens kulturminner.

-mulige løsninger på hovedutfordringene

- Økte kommunale tilskudd til frivillig kulturarbeid og målrettet bruk av disse.
- Egne-/tidsriktige lokaler for kulturskolen/fritidsklubben og biblioteket.
- Tilrettelegging av infrastruktur som muliggjør bruk av tilbudene for alle.
- Tilrettelegge områder for fysisk aktivitet i nærmiljøene samt utbedring av sentrale anlegg, herunder realisering av idrettshall.
- Økt innsats innen kulturvernområdet – kommunalt eller interkommunalt.

KVÆNANGEN BARNE OG U.SKOLE

Oversikt over elever ved Kvænangen barne og ungdomsskole pr. 26 februar 2012, og fremskutt i henhold til klassedata pr. dato, og statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

Ungdomsskoleelever fra Spildra er ikke med i oversikten. Elever fra Langfjordbotn er med for årene 12/13 og 13/14. I langfjord er det ifølge tidligere statistikker ikke mer enn stort sett 1 elev pr. årstrinn igjen de nærmeste 4 år.

Elever tilhørende tidligere Alteidet skolekrets er med i barneskolestatistikken fra og med året 2009/10, da skolen ble nedlagt fra 1.august 2009.

OVERSIKTEN ER LAGET OVER 1-10 SKOLE.

ÅR -----)	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20
KLASSE																				
1	4	8	6	7	9	6	7	8	7	5	6	8	12	7	9	10	3	6	(5)	(5)
2	6	5	9	7	7	10	5	5	8	7	6	6	8	12	7	9	10	3	6	(5)
3	12	8	5	9	8	6	10	5	5	7	7	6	6	8	12	7	9	10	3	6
4	10	13	6	5	9	8	7	11	5	6	10	7	6	6	8	12	7	9	10	3
5	6	10	12	7	5	10	8	7	11	9	8	8	7	6	6	8	12	7	9	10
6	12	6	11	13	7	5	10	9	7	14	9	8	8	7	6	6	8	12	7	9
7	12	11	7	11	14	8	8	11	9	9	15	11	8	8	7	6	6	8	12	7
SUM ELEVER KL 1-7	62	61	56	59	59	53	58	56	52	57	61	54	55	54	55	58	55	55	52	46
fra kjækan fra Kvæ.B	7.kl. 7.kl.	Til Til	8.kl. 8.kl.									3 11	9 8	8 8	5 7	4 6	8 6	2 8	5 12	
8	14	18	18	22	22	24	18	13	18	14	20	22	14	17	16	12	10	14	10	17
9	15	15	18	19	23	22	23	15	13	18	13	25	22	14	17	16	12	10	14	10
10	28	14	14	19	18	23	22	23	15	13	17	17	24	22	14	17	16	12	10	14
SUM ELEVER KI 8-10	57	47	50	60	63	69	63	51	46	45	50	64	60	53	47	45	38	36	34	41
Totalt Elever 02/2012	119	108	106	119	122	122	121	107	98	102	111	118	115	107	102	103	93	91	86	87

Tall pr. februar 2008

98 95 103 104 111 106 98 95 91 88 81 84

( ) estimert fødselstall

Svein Bogstrand
Rådgiver

KJÆKAN SKOLE

Oversikt over elever ved Kjækan skole pr. 26 februar 2012, og fremskutt i henhold til klassedata pr. dato, og statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

ÅR -----)	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20
KLASSE																				
1	3	3	5	8	8	4	8	8	6	4	8	2	5	4	5	4 ⁽³⁾	2	3	(3)	(3)
2	6	3	3	5	8	7	5	9	8	5	4	8	2	5	4	5	4	2	3	(3)
3	8	8	3	3	3	8	7	5	8	8	5	4	8	2	5	4	5	4	2	3
4	10	7	7	3	3	3	6	7	5	9	8	5	4	8	2	5	4	5	4	2
5	9	9	9	7	3	2	2	7	8	4	9	8	5	4	8	2	5	4	5	4
6	4	8	9	8	6	4	3	2	8	7	3	9	8	5	4	8	2	5	4	5
7	2	4	8	8	8	6	2	3	2	8	7	3	9	8	5	4	8	2	5	4
SUM ELEVER KL 1-7 02/2012	42	42	44	42	39	34	33	41	45	45	44	39	41	36	33	32	30	25	26	24

Tall pr. februar 2008.

33 41 44 46 47 42 42 37 34 33 34 31 34 34

( ) Estimert fødselstall i år 2018 og 19 - gj.snittstall siste 3 år.,

Det er kun i år 2018 og 2019 at tall er estimert, - alle øvrige tall er i henhold til klasselister og statistikk fra SSB.

Tallene for Kjækan skole viser en svakere elevutvikling enn antatt. For årene 2015, 2016 og 2017 var det antatt en elevutvikling på 5 barn pr. år, basert på de forutgående år. De registrerte fødselstall for disse årene er lavere enn antatt.

Svein Bogstrand
Rådgiver

SPILDRA SKOLE

Oversikt over elever ved Spildra skole pr. 26.februar 2012, og fremskutt i henhold til klassedata pr. dato, og statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

Oversikten er laget over 1 – 10 skole.

ÅR -----) KLASSE	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20	20 21
1			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	(0)	(0)	
2				2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	(0)
3		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0
4			2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
5		1		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
6		2	1		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0
7			2	1		2			2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	0	0
SUM		5	7	6	7	8	6	6	6	4	3	1	1	1	1	1	1	1	1	0	
8				2	1	0	2	0	0	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	1	
9					2	1	0	2	0	0	2	1	2	1	0	0	0	0	0	0	
10						2	1	0	2	0	0	2	1	2	1	0	0	0	0	0	
SUM 8-10				2	3	3	3	2	2	2	3	5	4	3	1	0	0	0	0	1	
SUM 02/2012	TO	TA	LT	8	10	11	9	8	8	6	6	6	5	4	2	1	1	1	1	1	

Tall pr. februar 2008

8 8 6 6 6 5 4 2 1 1 1 1 1

( ) estimert fødselstall

Det er kun i år 2018 og 2019 at tall er estimert, - alle øvrige tall er i henhold til klasselister og statistikk fra SSB.

Utviklingen på Spildra skole er som antatt i 2008. Årsaken er at det ikke er født, eller tilflyttet nye barn til øya.

Svein Bogstrand
Rådgiver

ELEVSTATISTIKK FOR KVÆNANGEN KOMMUNE 1988 – 2020

1988 / 1989	173 elever	(1 – 9)
1989 / 1990	175	
1990 / 1991	144	
1991 / 1992	137	
1992 / 1993	145	
1193 / 1994	146	
1194 / 1995	131	
1995 / 1996	148	
1196 / 1997	152	
1997 / 1998	168	(1 – 10)
1198 / 1999	173	
1999 / 2000	180	
2000 / 2001	179	
2001 / 2002	168	
2002 / 2003	168	
2003 / 2004	177	
2004 / 2005	180	
2005 / 2006	180	
2006 / 2007	172	
2007 / 2008	167	
2008 / 2009	160	
2009 / 2010	151	
2010 / 2011	156	
2011 / 2012	158	
2012 / 2013	161	(162)
2013 / 2014	147	(152)
2014 / 2015	137	(142)
2015 / 2016	136	(140)
2016 / 2017	124	(136)
2017 / 2018	117	(129)
2018 / 2019	113	(125)
2019 / 2020	112	(126)

Tall i parentes var vurdering av elevtallsutvikling i febr. 2008.

Svein Bogstrand
Rådgiver

BURFJORD BARNEHAGE

Oversikt over barn ved Burfjord barnehage pr. 26 februar 2012, og fremskutt i henhold til statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

ÅR -----)	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20
0								1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1								7	7	5	5	5	6	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)
2								3	10	7	5	5	3	6	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)	(5)
SUM BARN 0-2 ÅR								10	17	12	10	10	9	11	10	10	10	10	10	10
3								4	5	10	7	5	10	3	6	5	5	5	5	5
4								4	4	5	10	7	9	10	3	6	5	5	5	5
5								6	4	4	5	10	7	9	10	3	6	5	5	5
SUM BARN 3-5ÅR								14	13	19	22	22	23	22	23	14	16	15	15	15

( ) estimert fødselstall

VURDERING FEBR. 2008 . Etter saksbehandlers vurdering er det stor sannsynlighet for at det trenges 2 avdelinger for 0-2 åringer de nærmeste 10 årene. Dette begrunner jeg med at kommunen trenger nye arbeidstakere, og de vil sannsynligvis trenge barnehageplass utover våre tall. Når det gjelder vurdering av barn i gruppen 3-5 år, er en vurdering, at saksbehandlers 75 % behovsanalyse vil kunne dekke behovet. **Det er derfor sannynlig at Burfjord trenger 2 små og 1 stor avdeling de neste 3-5 årene i første omgang. Etter dette er det avhengig av utviklingen i kommunen fremover, da tallene viser marginalitet.**

VURDERING FEBR. 2012. tallene viser fortsatt marginalitet fra 2015, som vi antydte i 2008. I tillegg nevnes at barn fra langfjorden er ikke med i tallene, og kommer i tillegg. Noen av disse barna har foresatte som arbeider i kommunen. Slik det kan vurderes i dag vil det frem til år 2020 være behov for 3 avdelinger i Burfjord. Pr. i dag er det helt fullt i Burfjord barnehage, og søkere til Burfjord blir gitt plass i Badderens barnehage.

Svein Bogstrand
Rådgiver

BADDEREN BARNEHAGE

Oversikt over barn ved Burfjord barnehage pr. 26 februar 2012, og fremskutt i henhold til statistikk fra Statistisk sentralbyrå pr. 1.januar 2012.

ÅR -----)	00 01	01 02	02 03	03 04	04 05	05 06	06 07	07 08	08 09	09 10	10 11	11 12	12 13	13 14	14 15	15 16	16 17	17 18	18 19	19 20	
0								1	-	-	-	-	-	-	-	-					
1								3	4	(3)	(3)	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
2								2	2	4	(3)	1	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
SUM BARN 0-2 ÅR								6	6	7	6	6	5	6	6	6	6	6	6	6	6
3								7	2	2	4	5	4	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
4								4	7	2	2	4	5	4	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
5								7	4	7	2	2	4	5	4	2	3	(3)	(3)	(3)	(3)
SUM BARN 3-5ÅR								18	13	11	8	11	13	11	9	8	9	9	9	9	9
Totalt 0-5								24	19	18	14	15	18	17	15	14	15	15	15	15	15

( ) estimert fødselstall

MERKNAD. Tallene er basert på at alle søker hel plass. Dette har aldri skjedd, og en vurdering er at ca. 75 % av søkerne, kan omregnes til hel plass. Badderen har tidligere hatt opptil 24 søkere, og alle har hatt plass ut ifra søknaden. Mange 0-2 åringer, og med hel plass, vil være faktor som kan forstyrre en slik normalitetsberegning, og dermed endre behovsanalysen.

VURDERING FEBR.2012. barnehagen i Badderen har variert i bruksgrad, og dekningsgraden på høsten er noe lavere enn om våren. Dette har også sin logiske forklaring i at ettåringer som regel begynner etter årskiftet. I tillegg er noen barn fra Burfjord gitt plass i Badderen barnehage. Etter mitt skjønn er barnehagen godt forankret i Badderen.

Svein Bogstrand
Rådgiver

Barnevern (interkommunalt)

Hovedutfordringer:

- Mer komplekse, alvorlige og krevende saker
- God nok kompetanse til å møte de utfordringene det medfører, for liten enhet til å bygge opp faglig tyngde og nødvendig kompetanse på alle områder
- Utvikle tiltak i tråd med behovene

Videre blir det viktig med fokus på forebyggende arbeid, samhandling og samarbeid med andre instanser. Bygge opp kompetanse til å møte de utfordringene vi ser, tidlig nok. Rekruttering, gode nok vilkår til å holde på folk i fagstillinger. Gode nok økonomiske rammer til å kunne møte behovene med gode nok tiltak.

Med vennlig hilsen

Marit Bogstrand

Helse

Hovedutfordringer:

Livsstilssykdommer: Overvekt, Røyking, Diabetes, Hjerte/Kar.
Implementere Samhandlingsreformen

Mulige løsninger på hovedutfordringen:

- Diabetesteam fra Alta.
- Frisklivsresepter, Fysak- trening (folkehelsearbeid)
- Opprettholde kapasiteten på Gargo og økning i åpen omsorg.
- Øke rehabiliteringskapasitetet.

MVH

Kjell Nysveen

INNSPILL I FORBINDELSE MED PLANARBEID I KVÆNANGEN

Fra: Gargo sykestue og sykehjem og hjemmetjenesten.

Hovedutfordringer

1. Kompetanse

Nok fagpersonell med grunnutdanning for hjelpepleiere /omsorgsarbeider, sykepleiere.

I tillegg fagpersonell med videreutdanning for "-----" -----.

Hvor bla samhandlingsreformen stiller krav innenfor flere fagfelt.

2. Bemanning

Forventet pensjonsutvikling for ansatte pr 311211:

α på Gargo

60 – 69 år: 9 personer (5,3 årsverk) med en gjennomsnittsalder på 63 år.

50 – 59 år: 10 personer (8 årsverk) med en gj alder på 56 år.

40 – 40 år: 12 personer (9,6 årsverk) med en gj alder på 44 år.

α i hjemmetjenesten

60 – 69 år: 2 pers (1,5 årsverk) med en gjennomsnittsalder på 61 år.

40 - 49 år: 4 personer (2,7 årsverk) med en gj.alder på 47 år.

Blant sykepleierne på Gargo er det pr d.d. flere vakante stillinger. (9 stillinger hvorav 4 vakant).

3. Organisering av pleie og omsorgstjenester

Pr i dag har hjemmetjenesten ikke nattevakt og liten kapasitet på kveld. Noe som fører til et redusert tilbud i ytterdistriktene i kommunen. Det er heller ikke sykepleier på alle vaktene, som gjør at hjemmetjenesten ikke kan ta imot alle pasientgrupper for behandling i hjemmet.

På Gargo er det behov for omorganisering av sykestueavdeling i forbindelse med samhandlingsreformen, få alle pleieavdelinger på en flate, utbygging av demensavdeling fra 6 til 8 plasser, enerom til alle pasienter på langtids plass.

Tiltak

Rekruttering

Det er forventet pensjonsavgang blant 9 hjelpepleiere / assistenter i løpet av de nærmeste årene. Dette vil gi behov for å rekruttere nyansatte, evt tilby utdanning gjennom kommunen.

Tilstrekkelig bemanning i fht økning antall eldre / grunnbemanning inne og ute. Noe som krever en økning av grunnbemanning på Gargo, og nattjeneste/økt kveldsvakt i hjemmetjenesten.

Kompetanseøkning

Samhandlingsreformen vil kreve økt kompetanse innen kreft, rehabilitering, diabetes, KOLS. Her må Vi må jobbe med aktiv rekruttering og tilbys stipend. I tillegg må de som tar utdanning få anledning til å jobbe med fagfeltet.

Dagsenter:

iflg Fylkesmannen i Troms sin Demensplan 2015 vil dette snart bli en lovpålagt tjeneste. Vi ser at dette er et behov blant den eldre del av befolkningen i Kvænangen. Et slikt tiltak vil være beregnet for både hjemmeboende og pasienter ved Gargo. Tiltaket vil kunne føre til at eldre kan bo lengre hjemme, være en avlastning for pårørende og kan være et alternativ til avlastning ved Gargo.

Det er forventet en økning av pasientantallet i forbindelse med samhandlingsreformen. I tillegg viser befolkningsveksten i Kvæningen frem mot 2017 en forventet økning fra 61 (2011 tall) til 75 i aldersgruppen 80 – 89 år. Dette vil kreve tilgang på langtidsplasser ved Gargo og økt bruk av hjemmetjenesten. I dette må det også være en vurdering av om det skal satses på hjemmebasert omsorg, slik at befolkningen kan bo hjemme lengst mulig.

Vi ser i dag en økning i søknad om avlastningsplasser – noe som er en gratis tjeneste jmf dagsentertiltak. Dagsenter kunne i mange tilfeller vært et alternativ. Avlastning kan være en tjeneste som går på bekostning av korttidsplasser og sykestueplassen. Et senter bør ha tilknytning til Gargo pga bruk av kjøkken og renhold, transport og bemanning.

Omsorgsboliger:

Omsorgsboliger med fast bemanning for brukere som ikke naturlig innlegges på sykehjem; unge, funksjonshemmede, unge demente.

Brukerstyrt Personlig Assistent (BPA)

I tråd med at befolkningen ønsker å bo lengre hjemme vil det være behov for dette tilbudet. Dette er en lovpålagt tjeneste, som kommunen skal tilby.

Omsorgsutvalg/Fagutvalg; Det er ønskelig å vurdere opprettelse av et utvalg som består av fagpersonell som drøfter føringer på et overordnet og individrettet nivå. For å se saker i sammenheng. I dag er vi som enheter innen helse og omsorg for fjernt fra hverandre. Noe som krever god helhetlig tenkning hos den enkelte tjenesteyter. Dette vil kunne skape kvalitetssikring for både personell, tjenestene og pasientene.

John H

Nav (Sosial)

Vi ser til tidligere oppfordring om å komme med innspill på hvilke hovedutfordring vi ser i NAV de neste fire år. Det følgende baserer seg på statistikk over virksomheten og også på de erfaringer vi som saksbehandlere gjør i møte med brukere av våre tjenester.

Vi har valgt å plukke ut tre områder der kommunal planlegging reelt sett vil være et vilkår for å få løst problemet:

1. Mangel på bolig. Det vises i sin helhet til boligsosial handlingsplan og de mål som der er satt. Det må iverksettes tiltak som fører til måloppnåelse. Boligbehovet er spesielt stort for unge, enslige i Burfjordområdet. Konkret må det organiseres slik at det blir klarere hvilke prioriteringer som gjelder ved tildeling av kommunale boliger, og i tillegg må det enten bygges flere, eller kommunen må inngå avtaler om tilstrekkelig antall leieboliger i henhold til plan.
2. Rusarbeid. Ettervern, og forebygging på rus-siden, må arbeides med på en bedre måte enn vi har klart hittil. Erfaringer og anbefalinger fra STYRK-prosjektet må innarbeides i den kommunale virksomheten og planleggingen. Kommunen må også bli bedre på å ha klar tiltak og aktivitet spesielt for unge brukere og de som kommer tilbake til ettervern etter institusjonsopphold.
3. Ungdom uten arbeid og aktivitet. Med en stor andel elever som dropper ut av videregående, har vi etter hvert mange ungdommer under 25 år som mangler både arbeid og aktivitet. Tiltak for og oppfølging av disse må også planlegges, sammen med Oppfølgingstjenesten og andre samarbeidsparter. Det høye antallet unge, uføre er et varsku også i denne sammenhengen.

Med vennlig hilsen

John Helland
NAV Kvæningen-leder

ODDVAE &

Utfordringsdokument for Kvæningen kommune 2011-2015

De generelle utfordringer:

Hovedutfordringer:

Sikre at kommunen har et tilfredsstillende antall personer med relevant fagkompetanse, slik at vi kan fungere som egen kommune og fremstå som attraktiv.

De siste årene har utfordringer i forhold til dette økt betraktelig og vi har mange uløste oppgaver.

Løsning:

Primært må de tilgjengelige ressurser økes, slik at oppgavene kan løses lokalt eller ved interkommunalt samarbeid. Dersom dette ikke er mulig er kommunesammenslåing aktuelt. Alta kommune er i den sammenheng et godt alternativ, da de i større grad enn andre nabokommuner har nødvendig fagpersonell og skulle være godt i stand til å dekke vårt behov.

Klima og energi

Hovedutfordringer:

I 2010 ble kommunedelplan for energi og klima i de seks Nord-Troms kommunene vedtatt. En type plan som krever aktiv oppfølging og kommunen må derfor ta steget fra vedtatt plan til handling. Dette medfører at kommunen må ha faglig kompetanse og ressurser til å jobbe med ulike problemstillinger både på kort og lang sikt.

Løsning:

Det må tilføres økte ressurser både i forhold til personell og økonomi for å få gjennomført de vedtatte tiltak i energi og klimaplanen.

Forurensning

Hovedutfordringer:

Kommunen mangler både kapasitet, kompetanse og økonomi på området.

Løsning:

Det må tilføres økte ressurser både i forhold til personell og økonomi for løsning av utfordringene.

Teknisk og bygg

Saksbehandling innenfor diverse saksområder.

Hovedutfordring:

Mange uløste oppgaver som følge av manglende kapasitet, kompetanse og økonomi.

Løsning:

Det må tilføres økte ressurser i forhold til personell og økonomi for løsning av oppgavene.

Byggforvaltning:*Hovedutfordring:*

Kommunens bygningsmasse, og da spesielt på skolesiden, består stort sett av eldre bygg med dårlig vedlikehold og er ikke tilpasset dagens behov. Dette gir unødvendig store drifts- og vedlikeholdsutgifter.

Disponibelt personell og ressurser for øvrig står ikke i forhold til de driftsmessige utfordringer.

Løsning:

Bygge ei ny undervisningsfløy på Kvæningen barne- og ungdomsskole som dekker hele kommunens behov, og avhende overflødig bygningsmasse.

Øke ressursene til vedlikehold av bygg.

Anlegg:*Hovedutfordringer:*

Utfordringene på anleggssiden; vei, vann og kloakk, er store som følge av mangelfullt vedlikehold.

Disponibelt personell og ressurser for øvrig står ikke i forhold til de driftsmessige utfordringer.

Løsning:

Øke ressursene til vedlikehold. Vurdering av hvilke veier som fortsatt kan vedlikeholdes.

Generasjonsskifte

Fakta/utfordring

Gjennomsnittsalderen på de som leverer produksjonstilskuddssøknad i Kvæningen Kommune er 48 år. Den yngste gårdbrukeren er 31 år mens den eldste er 76 år. Om noen få år vil det bli flere som avslutter sin jordbruksvirksomhet på grunn av alderen og det ser ut for at ingen kommer til å overta.

I de tre siste årene har yngre krefter overtatt gårdsbruk på nordsiden av Baddereidet. Her satses det på sau, gris og kjøttfe. Det ser ut til å bli et fint miljø blant de yngre.

Løsning

Støtte positivt opp omkring de som er aktive i dag og bidra til å finansiere prosjekter som igangsettes blant gårdbrukere.

Arealforvaltning

Fakta/utfordring

Eiendomsstrukturen baserer seg på mange små/smale eiendommer med meget små begrensede ressurser. De fleste eiendommer er for små til å kunne utløse en selvstendig bruksenhet. Mange av disse eiendommene blir i dag benyttet som fritidseiendommer. De fleste av dem benyttes aktivt til fritid, men mange besittes også av passive arvinger eller i verstefall i uskifta bo.

Selv om kommunen ikke har mange gårdsbruk i drift er det en utfordring å holde den beste dyrka jorda i hevd. Det er et økende ønske om å regulere hyttefelt og enkeltfradelinger. En kommuneplan fra 1995 gir et for dårlig grunnlag for å definere dagens kjerneområder for landbruk/skogbruk/beite.

Sekkemomyra er et stort område som ble dyrket opp på statlige midler på 60-tallet og overført til gårdbrukere. De fleste av disse er ikke aktive i dag og jorda leies ut. Store deler av Sekkemomyra holder på å bli unyttbar på grunn av gammelt dreneringssystem.

Løsning

Ny arealplan hvor kjerneområder for landbruk/skogbruk og viktige beiteområder blir registrert og prioritert.

Se på hvilke problemer og muligheter som finnes for å ”dyrke opp igjen” Sekkemomyra. (Eierstruktur, leiekontrakter, kostnader og finansiering). Dette kan pr i dag ikke løses av kommunen da det er mangel på ressurser innenfor forvaltningen.

Nisjeproduksjon

Fakta/utfordring

Vi har noen få som holder på med nisjeproduksjon fra landbrukseiendommer pr i dag. Det er også et ønske om å få i gang Inn på tunet bedrifter i Kvæningen. Det ble holdt et informasjonsmøte i 2011 som skal følges opp i løpet av første halvdel 2012. Ellers er det høy kvalitet på lammene som er på beitet i kommunen og på det grisekjøttet som produseres. Det produseres også kjøtt av skotsk høylandsfe som er et meget populært kjøtt. Det er lite bærproduksjon i kommunen.

Løsning

Sørge for å få Inn på tunet solgt inn spesielt til skolene. Dette er et tiltak som virkelig har hjulpet mange unge i andre kommuner. Det finnes gårdbrukere som har lyst til å starte opp, men de vet ikke om de har noen som vil kjøpe tjenestene deres.

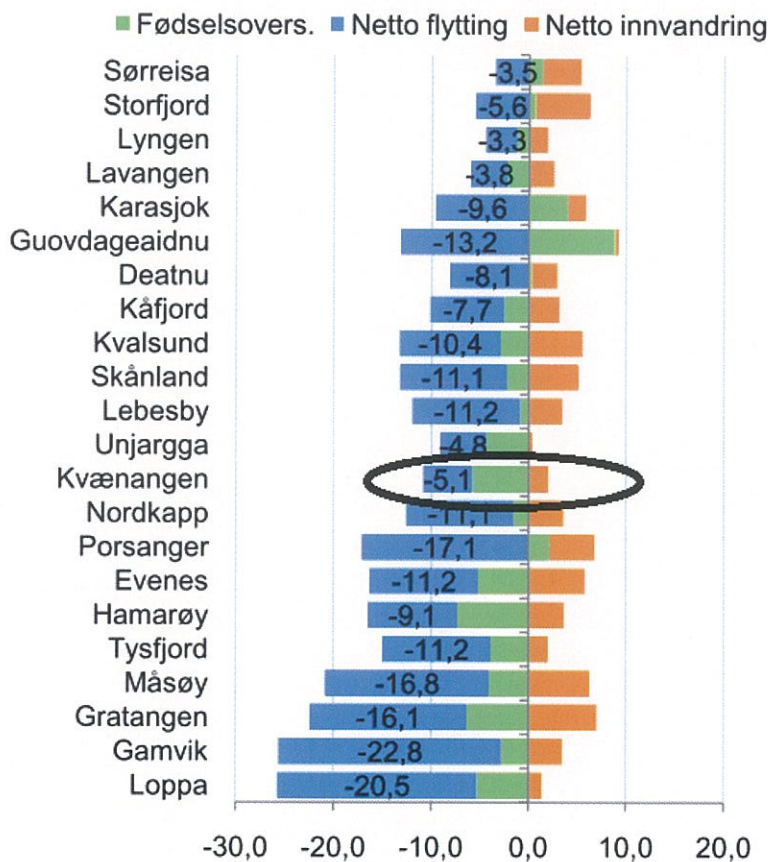
Støtte opp omkring nisjeproduksjon og spesielt der gårdbrukere og andre samarbeider om tiltak.

1 Befolkningsutvikling

Befolkningsutvikling er en viktig indikator på samfunnsutviklingen i kommunen.

I følge tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB) var folketallet i Kvænangen 1316 pr. 01.09.2010. Dette er en nedgang på 334 sammenlignet med folketallet 1.1.1992 og en nedgang på 126 sammenlignet med folketallet 1.1.2002. Befolkningstallet har hatt en nedgang på 8,9 % de siste ti årene.

Telemarksforskning har i sin analyse fra 2010, sett på årsaken til denne utviklingen. Befolkningsutviklingen delt i tre komponenter, fødselsoverskudd, netto flytting innenlands og netto innvandring. Analysen for Kvænangen viser at kommunen har hatt negativ fødselsoverskudd og negativ netto flytting, men positiv innvandring de siste ti årene. Figuren nedenfor viser den prosentvise endring i folketallet i kommunene fra 2000 til 2010, dekomponert i prosent av folketallet.

Kilde: Telemarksforskning, 2010

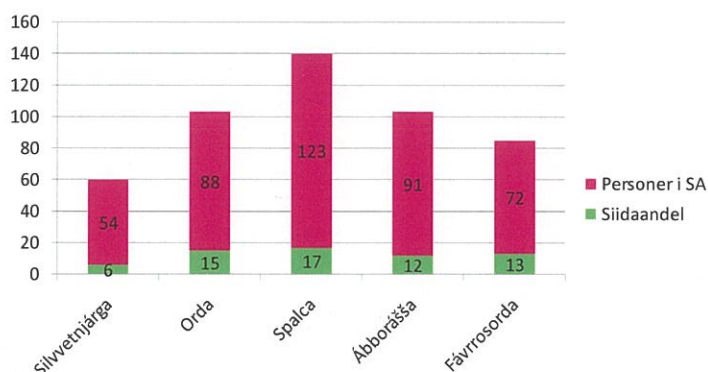
Holar University College har gjort en undersøkelse på hvorfor folk flytter tilbake til utkantstrøk i Norge, på Island og Færøyene. Undersøkelsen handler om hvilke faktorer som avgjør når og hvorfor folk vil flytte tilbake. I denne undersøkelsen representerer Kvænangen utkantstrøk i Norge. Resultatene viser at den viktigste faktoren for å flytte fra Kvænangen kommune er utdanning. Ungdom flytter fra kommunen i 16-20 alderen, og blir i gjennomsnittet borte i 23 år. Det betyr at de fleste har passert 40 år når de flytter tilbake. Det

viser seg at de viktigste faktorene for tilbakeflytting er arbeid og livsstil. Det konkluderes med at den viktigste drivkraften for tilflytting er arbeid, samtidig som den viktigste pushfaktor er livsstil.

2 Sesongbeboere

I Kvæningen kommune er det en stor andel sesongbeboere, som bor deler av året i Kvæningen. Dette gjelder både reindriftsutøvere og hyttebeboere. Disse blir ikke registrert i de ordinære statistikkene for befolkningsutviklingen.

På sommerstid, i perioden fra mai til september, har Kvæningen en stor andel beboere tilknyttet reindrifta, som mer eller mindre bor fast i kommunen. Kvæningen kommune er vertskap for 5 reinbeitedistrikter som har vår- og sommerbeiter i Kvæningen. I følge tall fra reindriftsadministrasjonen er det ca 430 personer som er tilknyttet reindriften i Kvæningen. Denne figuren viser hvor mange personer som er registrert som reieiere i reindriftsmeldingen for siidaandelene i de 5 reinbeitedistriktene i Kvæningen.

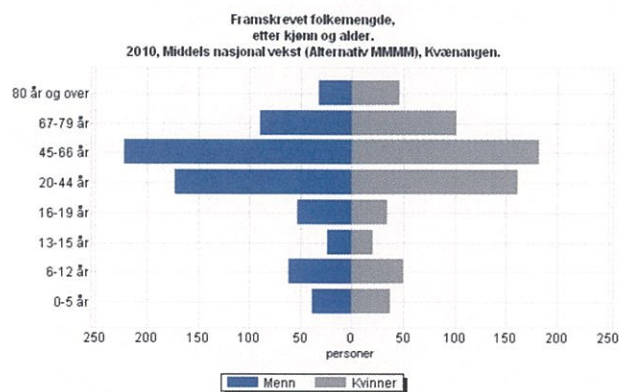

Kilde: Ressursregnskapet for reindrift

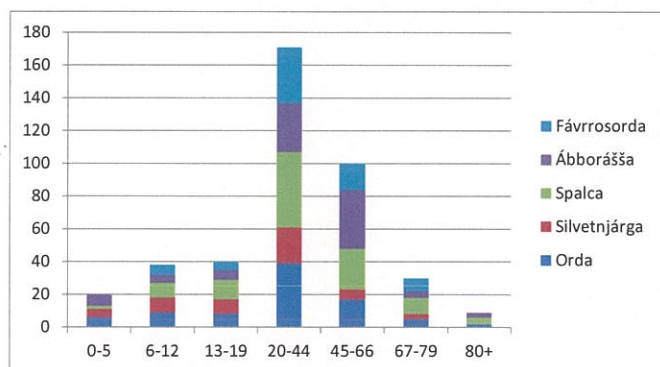
Kvæningen er også et populært hytte- og fritidsområde. Hytteturisme er et segment i reiselivet som er i utvikling, og blir et stadig viktigere reiselivsprodukt. I følge tall fra avfallsservice er det i Kvæningen omtrent 350 registrerte fritidsboliger, dvs. boliger hvor det bor folk i mindre enn 3 måneder i året. Av disse regnes det med at ca 50 hytter er sekundærboliger i reindrifta, og 300 er vanlige fritidsboliger. I følge Statistisk sentralbyrå var det 2,3 personer pr. husholdning ved siste folketelling. Under forutsetning av at det er en husholdning pr. fritidsbolig, betyr det at det er bortimot 660 beboere i fritidsboligene i Kvæningen nå. I overkant av 50 % av hytteeierne oppgir at de bruker hytta mellom 6- 10 uker i året. 20 % bruker hytta mer enn 10 uker i året og 20 % mindre enn 5 uker. I Kvæningen kommune er det også ca 80 ferdig regulerte hyttetomter som ikke er bebygde. Det betyr at hytteturismen er i utvikling.

3 Demografi

I forhold til næringsutvikling er det interessant å se på alderssammensetningen i kommunen. Figuren nedenfor viser alderssammensetningen for befolkningen i Kvæningen. Det viser seg at ca 50 % av Kvæningens befolkning er under 45 år.

I denne sammenheng er det interessant å sammenligne alderssammensetningen med alderssammensetningen blant sesongbeboerne. I følge tall fra reindriftsforvaltningen er alderssammensetningen blant reindriftsbefolkningen er noe yngre. Aldersstatistikken viser at rundt 60 % av reindriftsutøvere i Kvænanen er under 45 år.

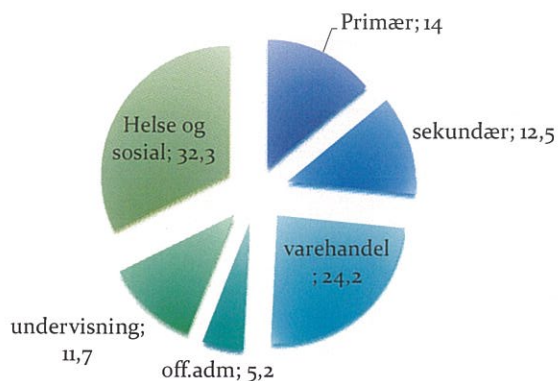

Kilde: Reindriftsforvaltningen

Når det gjelder alderssammensetningen blant hyttefolket, viser kommunens spørreundersøkelse at i overkant av 60 % av eierne er yngre enn 60 år, og i underkant av 40 % eierne er over 60 år. Undersøkelsen viser også at det er en klar sammenheng mellom når hyttene ble bygget og alderen på hytteeierne. Hytter som er over 10 år gamle, eies av personer som nærmer seg pensjonsalderen eller er pensjonert. De nyeste hyttene eies av familiefolk som er etablerte og i alderen 35-50 år.

4 Arbeidsplasser

Syssetning i de ulike sektorene og næringene gir et bilde på næringsstrukturen i kommunen. I Kvænanen syssetter primærnæringene 14 % av befolkningen. De fleste arbeidstakerne syssettes i servicenæringene, 50 % i offentlige tjenester og 24 % i handelsnæringene, som også inkluderer reiselivsaktører. Dette diagrammet viser næringsstrukturen i Kvænanen.

Kilde: SSB

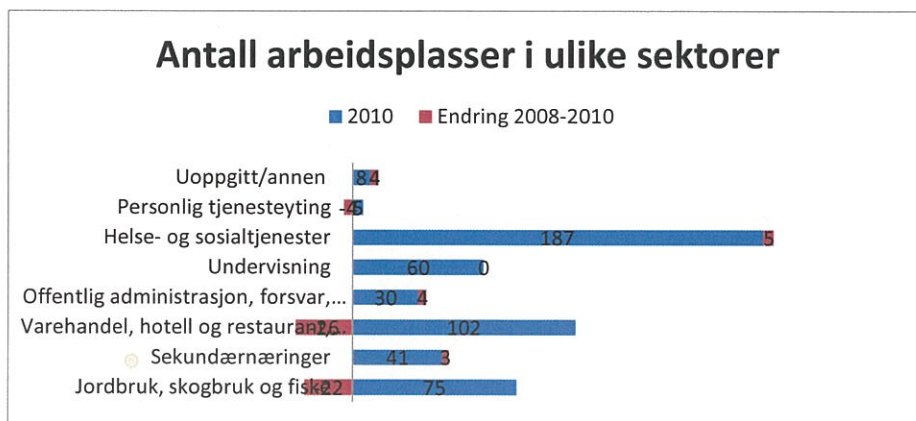
Kvænanen har fremdeles betydelig høyere andel primærnæringer enn fylket og landet for øvrig. Kvænanen har tradisjonelt vært en fiskeri- og jordbrukskommune, men dette bildet har endret seg, også i Kvænanen oppleves en jevn nedgang i sysselsettingen i jordbruk og fiske.

Sekundærnæringene i Kvænanen domineres av bygg og anleggsvirksomheter, industrivirksomheten i Kvænanen er forholdsvis liten. Innenfor varehandelen er transportnæringen og detaljhandel størst. Reiselivsbransjen (overnatting og servering) er forholdsvis liten. Både varehandel og sekundærnæringene er betydelig lavere enn både fylkes- og landsgjennomsnittet.

De fleste arbeidsplassene i Kvænanen er i offentlig sektor. Med forholdsvis mange sysselsatte i offentlig sektor, er Kvænanen reativ næringsensidig. Kvænanen er en næringsfattig kommune, og næringstettheten er lav. I forhold til innbyggertallet er kun 17,9 % av arbeidsplassene i Kvænanen i privat næringsliv.

5 Næringsutvikling

Ved å se på utviklingen i de ulike næringene de siste årene vil en kunne se hvordan trenden er framover forutsatt at de samme vilkår er gjeldende.

Kilde: statistisk sentralbyrå

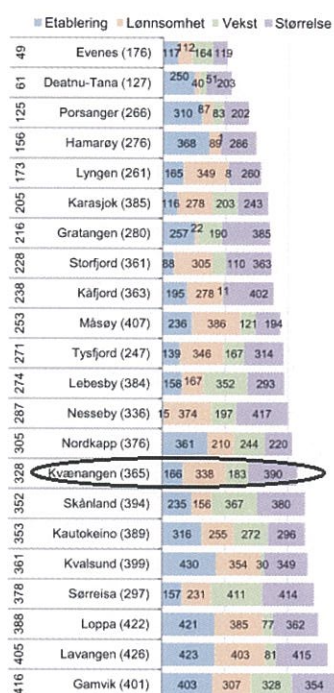
Denne figuren viser antall ansatte i de ulike sektorene. I de to siste årene har offentlige arbeidsplasser innen helsesektoren og offentlig administrasjon økt. Primærnæringen og

varehandel har tapt arbeidsplasser. Tendensen er at det er vekst i offentlige arbeidsplasser, og nedgang i private arbeidsplasser. Telemarksforskningens (2010) undersøkelse viser at Kvæningen har mistet 20 % av arbeidsplassene i privat sektor i perioden 2000-2009.

Kvæningen har også en nettoutpendling på 14,8 %, og det indikerer at det er underskudd av arbeidsplasser i kommunen.

6 Næringslivets lønnsomhet og vekst

Utviklingen i næringslivet i kommunen forteller hvor godt næringsutviklingsarbeidet har lyktes i kommunen. Telemarkforskning (2010) har i sin analyse sett på næringsutvikling i kommunene. Kriteriene som er lagt til grunn for undersøkelsen er bedriftenes lønnsomhet, nyetableringer, vekst og næringslivets relative størrelse. Figuren nedenfor viser hvordan næringslivet gjør det samlet i kommunene i forhold til de forannevnte kriteriene.

Figur 37: Resultater fra NæringsNM for kommunene i

Kilde: Telemarksforskning(2010)

Denne figuren viser NæringsNM for kommunene i det samiske området. Rangering blant landets 430 kommuner for 2009 til venstre, rangering de siste fem år i parentes. Analysen viser at Kvæningen er rangert som nummer 328 av 420 kommuner i Norge. Situasjonen i kommunen er blitt noe bedre de siste fem årene.

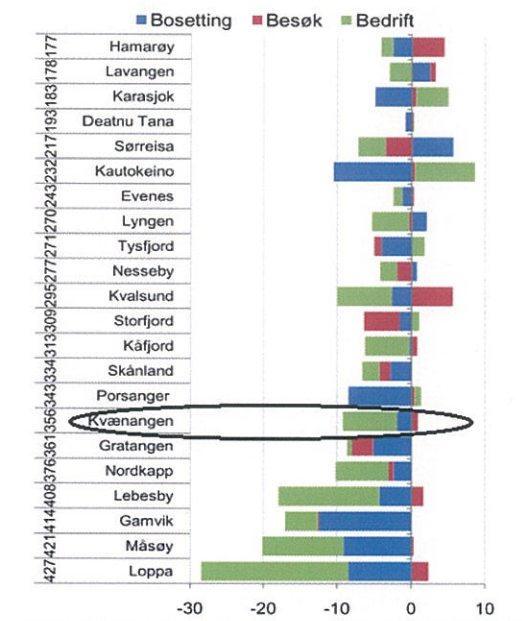
Denne sammenligningen viser at næringslivet i Kvæningen skårer dårlig på lønnsomhet og næringslivets størrelse. Næringslivet i Kvæningen er sammensatt av mange småbedrifter, over 92 % av foretakene sysselsetter kun eier og/ eller mindre enn 4 ansatte. 67 % av foretakene i Kvæningen er enkeltmannsforetak. Etableringsaktiviteten i kommunen er forholdsvis liten, og nettoveksten i næringslivet er 0,7. Det betyr at nedleggings- og etableringsfrekvensen har vært omtrent like stor i Kvæningen. Noruts undersøkelse viser at ingen foretak med ansatte er etablert de to siste årene, og nyetableringsraten for foretak uten ansatte er blant de laveste i fylket.

Telemarksforskning (2010) har målt lønnsomheten i næringslivet ved hjelp av tre indikatorer, 1) andel av bedriftene som har positivt resultat før skatt, 2) andel av bedriftene som med positiv resultat før skatt, men bransjeregulert og 3) andel av bedriften med positiv egenkapital. I Kvænanen hadde 61,3 % av foretakene positivt resultat før skatt i 2009, det er lavere enn landsgjennomsnittet på 67,2 % i 2009. Denne analysen viser at bransjestrukturen har bidratt til at lønnsomheten er lavere i bedriftene i Kvænanen. Kun 80,6 % av bedriftene har positiv egenkapital, det betyr at 19,4 % av bedriftene har negativ egenkapital. Utviklingsmulighet og -vilje for bedriftene vil være forbeholdt av bedriftenes egenkapital.

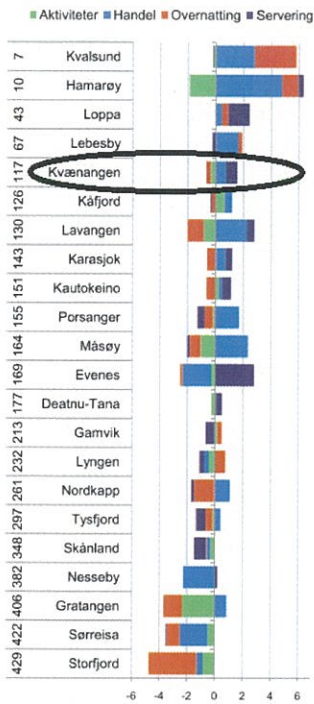
7 Attraktivitet og potensiale

Telemarksforskning (2011) bruker benevnelsen attraktivitetsanalyse for å forklare hvorfor noen steder vokser, mens andre har nedgang. Analysen for steders utvikling forklares ut fra tre dimensjoner; Attraktivitet for besøk, bedrifter og bosted. Telemarksforskning konkluderer i sin analyse at Kvænanen er en av seks kommuner i det samiske området, som ikke har en profil som er spesielt rettet mot en av de tre attraksjonsdimensjonene. Det betyr at verken bosteds-, bedrifts- eller besøksattraktivitet har vært spesielt utslagsgivende for bosettingen i Kvænanen fram til i dag. Rapporten har dokumentert utviklingen innenfor de tre feltene de siste 10 årene. Figuren nedenfor viser hvordan utviklingen har vært Kvænanen kommune, sammenlignet med de andre kommunene som var med i undersøkelsen.

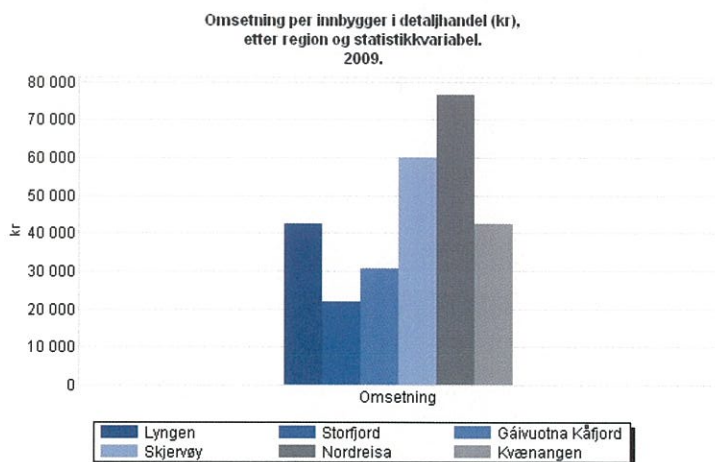
Kilde: Telemarksforskning, 2010

Besøksattraktiviteten er i positiv utvikling, mens bedrifts og bosetningsattraktiviteten har hatt nedgang de siste ti årene. I analysen har man målt endringer i antall arbeidsplasser i besøksnæringene i prosentpoeng av sysselsettingen i regionen i 2000. Dette viser hvor mye veksten i besøksnæringen har bidratt til den samlede sysselsettingen i 2009.

Kilde: Telemarksforskning, 2010

Dette viser bl. annet at sysselsettingen i handelsnæring og servering har hatt en vekst, mens arbeidsplasser innen aktiviteter og overnatting har hatt en nedgang de siste 10 årene. Noe av veksten i handel og servering, kan forklares med sesongbeboernes bruk av tilbud i kommunen. Et annet moment som støtter denne påstanden, er omsetning pr innbygger i detaljhandel, noe som er forholdsvis høyt i Kvænangen sammenlignet med andre sammenlignbare kommuner.

Kilde: Statistisk sentralbyrå

Resultater fra Telemarksforskning (2010) viser at Kvænangen har sin styrke i besøksnæringer, innen kultur, reiseliv og opplevelsesnæringer, og at det er grunnlag for vekst i disse næringene.

8 Kommunens utfordringer og muligheter

8.1 Økt fokus på entreprenørskap, næringssetting og utvikling

Næringslivet i Kvænangen er lite, og nettoetableringen er lik null. På bygdemøtene i verddevuhta-prosjektet kom det frem at etablerte bedrifter etterlyser mer synlighet i kommunens næringssetting. Næringslivet ønsker tettere oppfølging og jevnlig kontakt med kommunen. Kommunens utfordring er å organisere dette på en tilfredsstillende måte med de tilgjengelige ressursene.

8.2 Samarbeid og nettverk

Besøksnæringer er næringer som har potensiale for vekst. Besøksnæringen består for det meste av små aktører, hvor endringene ikke skjer så raskt.

På bygdemøtene og på møtet med reindriftsaktørene i verddevuhta-prosjektet ble det fastslått at et tettere samarbeid mellom lokale næringsaktører og reindriftsnæringen kan være et godt utgangspunkt til innholdsmessig utvikling av kultur, reiseliv og opplevelsesnæringer i regionen.

8.3 Tre stammers møte

Kvænangen er fra gammelt av et sjøsamisk og kvensk område. Her drev sjøsamene jakt, fangst, fiske, sanking og noe fehold lenge før den norske bosettinga begynte å etablere seg i fjorden. I de siste om lag fem hundre årene har fjorden vært et etnisk sammensatt område bestående av samisk, norsk og – siden 1700 tallet- kvensk (finsk) bosetting. Kvenene brakte med seg jord- og skogbrukskultur fra Nord- Finland. Denne kulturen har satt sitt preg både på byggeskikk og språk i særlig de indre delene av Kvænangen helt fram til våre dager. På slutten av 1800 tallet var 80 % av familiene trespråklige.

Kulturstyrking og setting kan være et viktig bidrag til næringsutvikling i Kvænangen. Kvænangen kommunes undersøkelse blant hytteeiere viser at den lokale kulturen og historien er interessante tilbud som også kan utvikles til salgsprodukter.

8.4 Arealdisponeringer og arealkonflikter

Kvænangen er vertskap for ca. 1/3 av reindriften i vest- Finnmark. Reindrift er en arealkrevende næring. Det viser seg imidlertid at utbyggingsplaner til lokale utbyggere ofte får anmerkninger og blir ofte motsatt av reindriften. Prosessen i verddevuhta-prosjektet presiserer at finnes oppfatninger om at reindriften har for stor makt, og at reindriften stort sett går i mot all utvikling og utbygging i kommunen. Reindriften på sin side mener at arealinngrep skaper innskrenkninger og at reindriften må verne om sine beitearealer. Reindriften ønsker dialog og mener at konflikter kan unngås dersom reindriften blir involvert i planleggingen på et tidlig tidspunkt. Forutsetning for samhandling, felles problemløsning,

kommunikasjon og beslutningstaking mellom reindrift, lokale myndigheter og lokal befolkningen er felles virkelighetsforståelse, tillit og åpenhet.

9 Næringsstrategier

Ut i fra prosessen i verddevuolta prosjektet, foreslås det følgende målsetning for næringsutvikling i Kvæningen kommune.

Kvæningen kommune skal utvikle robuste og attraktive lokalsamfunn, der det er samspill mellom bygder, næringer, kunnskap og mennesker. Kvæningen kommune skal tilrettelegge for et allsidig, lønnsomt, konkurranse- og levedyktig næringsliv som skaper lokale arbeidsplasser. Kvæningen kommune skal stimulere til vekst, kompetanseutvikling og nyskaping.

- a) Verdiskapning av ressurser som finnes i regionen, med de kulturelle og naturgitte fortrinn vi har i området
- b) Etablere samarbeidsarenaer og strukturer, som et utgangspunkt for lokalt utviklingsarbeid og innovasjon
- c) Tett og positivt samarbeid lokalt mellom kommune, næringsaktører og lokalbefolkning
- d) Kulturstyrking og prioritering av kultur, reiseliv og opplevelsesnæringer
- e) Etablere en næringsstilling

10. Kilder

Vareide, Knut og Storm, Hanne Nyberg (2010): Næringsutvikling og attraktivitet for samiske områder (Telemarksforskning)

Nilsson, Per Åke (2011): Back- mover and in-movers. A study of back migration flows into a small society over time. Holar University Collage.

Statistisk sentralbyrå , Statistikkbanken (besøkt januar 2011)
<http://statbank.ssb.no/statistikkbanken/>

Reindriftsforvaltningen (2010): Ressursregnskapet for reindriftsnæringen driftsåret 1.04.2008 til 31.03. 2009 http://www.reindrift.no/asset/1627/1/1627_1.pdf

Nilssen, Inge Berg og Lie, Ivar (2011) : Tromskommunene- indikatorer for omstillingsutfordringer 2011. Norut rapport 2011:7. Alta